

Veera Lindeman

Maa- ja metsätalouden kirjanpito, verotus ja tulevaisuuden näkymät

Tradenomi

Liiketalous

Kevät 2021

KAMK • University
of Applied Sciences

Tiivistelmä

Tekijä(t): Lindeman Veera

Työn nimi: Maa- ja metsätalouden kirjanpito, verotus ja tulevaisuuden näkymät

Tutkintonimike: Tradenomi (AMK), Liiketalous

Asiasanat: Metsätalous, maatalous, kannattavuus, verotus, kirjanpito

Opinnäytetyön tarkoituksena on perehtyä maa- ja metsätalouden kirjanpitoon ja verotukseen sekä vaihtoehtoisiin toimintatapoihin. Tavoitteena on hoitaa toimeksiantajan vuoden 2020 kirjanpito ja täyttää vuoden 2020 tuloveroilmoitus ja arvonlisäveroilmoitus. Näiden tietojen pohjalta on tarkoitus antaa ehdotuksia vaihtoehtoisille toimintatavoille. Tutkimuksessa keskitytään pientilan kannattavuuden lisäämiseen tulevaisuudessa.

Tutkielman teoriaosuudessa käsitellään metsän ja maatilatalouden verotusta, arvonlisäverotusta, kirjanpitoa sekä tilan yleistä hallintoa. Teoriaosuudessa perehdytään erilaisiin Verohallinnon sovellusohjeisiin ja erilaisiin Suomen verolakeihin. Teoriaosuus antaa myös tietoa maa- ja metsätalouden kannattavuudesta, luonnonsuojelusta ja luontoarvoista.

Opinnäytetyö toteutettiin projektityönä. Vuoden 2020 kirjanpidon täydentämisen jälkeen täydennettiin maatilatalouden ja metsätalouden veroilmoitukset ja laskettiin arvonlisäveron määrä. Näiden lukujen pohjalta tarkasteltiin tilan kannattavuutta. Kannattavuutta on selvitetty katetuottolaskennan avulla. Tavoitteena on ollut myös tarkastella erilaista tuottavuutta. Tarkastelukohteisiin lukeutuu erilaiset luontoarvot ja luonnonsuojelu.

Opinnäytetyö antaa konkreettisia parannusehdotuksia tulevaisuuden tuottavuudelle. Tila voisi alkaa keskittyä maa- ja metsätalouden lisäksi muunlaiseen yritystoimintaan. Tilalla voitaisiin kokeilla matkailu- ja virkistystoimintaa, esimerkiksi retkeilyn ja majoituspalveluiden muodossa. Jos tilalla ei olla valmiita muuttamaan tilan käytänteitä, tuottavuutta voisi lisätä hankkimalla lisää metsää tai peltomaata ja optimoimalla niiden käytön. Maataloudessa voitaisiin poistaa pellot vuokralta ja alkaa itse viljellä kannattavampia tuotteita kuten kuminaa. Metsätaloudessa voitaisiin pyrkiä kiertotalouteen tavoitteena saada metsästä vuosituloja ja optimoida metsän kasvua lannoitteiden avulla. Vaihtoehtona on myös tilan myyminen osissa tai kokonaan.

Abstract

Author(s): Lindeman Veera

Title of the Publication: Agriculture and Forestry accounting, taxation, and future planning

Degree Title: Bachelor of Business Administration

Keywords: Forestry, agriculture, profitability, taxation, accounting

The purpose of this thesis was to focus on agriculture and forestry accounting, taxation, and alternative practices. The goal was to do the client's accounts for the year 2020 and to complete their income tax return and value added tax return. The purpose was to give propositions for the future alternative practices based on the key figures. The research focused on improving the finances of a small scale agricultural and forestry estate in the future.

The theoretical part covers forest and agricultural taxation, value-added tax, accounting, and general management of a farm. The theory presents application instructions of Tax administration and different taxation laws of Finland. The theoretical part also provides comprehensive knowledge of profitability in agriculture and forestry, nature conservation and nature values.

The thesis was conducted as a project. After completing accounting for the year of 2020, the tax return of agriculture and forestry was completed, and the value-added tax was calculated. The profitability of the estate was viewed through these figures. The profitability was calculated with profit margin calculations. The project also focused on other kinds of profit and profitability, for example nature values and nature conservation.

The thesis gives concrete improvement propositions for future profitability. The estate could branch out to other types of business models. Considering the farms location and rich history, tourism and recreational business could also be one possibility. If the estate owner is not ready to change the industry so drastically, the profitability could improve if the owner acquires more forest or farming area. This would also mean that the owner would take on the agricultural activity back from the tenants. The owner could also try to farm more valuable crops. The most valuable crop in Finland currently is Cumin. The Forestry could focus on circular economy to try to gain yearly income from the forests. The forest growth could also be optimized with the use of fertilizers. One option would be to sell a part of the estate or the full estate and move on to other business activities.

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Kirjanpito	2
2.1	Kirjanpitovelvollisuus	2
2.2	Muistiinpanovelvollisuus.....	3
3	Verotus	6
3.1	Arvonlisäverotus.....	8
3.2	Metsätalouden verotus	10
3.3	Maatalouden verotus.....	14
4	Kannattavuus ja vaihtoehtoisia toimintatapoja	17
4.1	Metsätalouden kannattavuus	17
4.2	Maatalouden kannattavuus	20
4.3	Vaihtoehtoisia toimintatapoja	25
5	Maa- ja metsätalouden kirjanpito, verotus ja tulevaisuuden näkymät	28
5.1	Toimeksiantaja ja lähtötilanne	28
5.2	Työn tarkoitus, tavoitteet ja toteutus	28
5.3	Johtopäätökset ja parannusehdotukset.....	33
6	Pohdinta	36
	Lähteet	38

Liitteet

1 Johdanto

Opinnäytetyön toimeksiantajana on pienen yksityisen maa- ja metsätaloustan omistaja Maria Vanhala. Tila on ollut saman suvun hallinnassa vuodesta 1573. Tilaan kuuluu 70 hehtaaria metsää ja kahdeksan hehtaaria peltoa. Vanhala luokitellaan alkutuottajaksi ja hän omistaa tällä hetkellä sata prosenttia tilasta.

Pienen sukutilan seuraava sukupolvenvaihdos on lähestymässä ja tila tulee siirtymään suvun viidennelletoista sukupolvelle. Tilassa on yhteensä 70 hehtaaria metsää ja kahdeksan hehtaaria peltoa. Tilaa voidaan pitää historiallisesti merkittävänä alueellansa. Se on ollut saman suvun hallinnassa vuodesta 1573, jolloin se jaettiin aiemmasta kantatilasta isännän veljelle. Tämä lähestyvä muutos on herättänyt tarpeen tutkia tilan käytänteitä ja pohtia tilan kannattavuutta tulevaisuudessa. Työssä perehdytään tilan nykyiseen ja tulevaan kannattavuuteen, sekä pohditaan konkreettisia tulevaisuuden kannattavuuden lisäämisen strategioita ja yritystoiminnan parantamista. (Vanhala, M. Henkilökohtainen tiedonanto, 2021.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on perehtyä maa- ja metsätalouden kirjanpitoon ja verotukseen sekä vaihtoehtoihin toimintatapoihin. Tavoitteena on hoitaa toimeksiantajan vuoden 2020 kirjanpito ja täyttää vuoden 2020 tuloveroilmoitus ja arvonlisäveroilmoitus. Näiden tietojen pohjalta on tarkoitus antaa ehdotuksia vaihtoehtoisille toimintatavoille. Tutkimuksessa keskitytään pientilan kannattavuuden lisäämiseen tulevaisuudessa.

Vuoden 2020 tulojen ja menojen perusteella täydennetään kirjanpito, josta saadaan verotukseen tarvittavat tiedot. Kirjanpidon pohjalta tehdään veroilmoitukset maataloudesta, metsätaloudesta ja arvonlisäverotuksesta. Kannattavuutta tutkitaan katetuottolaskennan kautta ja selvitetään metsän ja maatilatalouden kannattavuutta nykypäivänä ja tulevaisuudessa. Kannattavuuden tuloksista pohditaan yritystoiminnan kehittämistä ja tilan ylläpidollisia ongelmia. Näistä saaduilla tiedoilla selvitetään, miten tilan toimintaa voisi tulevaisuudessa parantaa. Samalla kannattavuuden kanssa tavoitteena on pohtia, voiko tilan onnistumista ja kannattavuutta mitata muilla tavoin kuin rahallisella voitolla.

2 Kirjanpito

Kirjanpitolain (L 1336/1997) 1 luvun 1 a §:n mukaan: ”Luonnollinen henkilö, maatilatalouden ja kalastuksen harjoittajaa lukuun ottamatta, on kirjanpitovelvollinen harjoittamastaan liike- ja ammattitoiminnasta. Kirjanpitovelvollisuus koskee myös ammatin- ja liikkeenharjoittajan toimintaa jatkavaa kuolinpesää ja konkurssipesää.”.

Kirjanpidon yleisenä ideana on pitää kirjaa yrityksen tuloista ja menoista yhteisten lain ohjaamien sääntöjen mukaisesti. Yrityksen liiketapahtumista tulee tehdä merkinnät siten, että kirjanpitovelvollinen voi jatkuvasti selvittää ostovelkojen ja myyntisaamisten määrän. On myös tärkeää, että kirjanpidosta saadaan tarvittavat tiedot verotukseen.

Tilikausi on 12 kuukautta. Toimintaa aloitettaessa tai lopetettaessa taikka tilinpäätöksen ajankohdalla muutettaessa tilikausi saa olla tätä lyhyempi tai pitempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta. Kirjanpitovelvollisen kaikilla liikkeillä on kuitenkin oltava sama tilikausi. (L 1336/1997.)

2.1 Kirjanpitovelvollisuus

Ammatin- ja liikkeenharjoittaja on velvollinen pitämään kahdenkertaista kirjanpitoa, mikäli päättyneellä sekä sitä edeltäneellä tilikaudella, joko taseen loppusumma on ylittänyt 100 000 euroa, liikevaihto tai sitä vastaava tuotto on ylittänyt 200 000 euroa tai yrityksessä työskentelee yli kolme henkilöä. Yhden kriteerinen täytyminen ei vielä tee ammatinharjoittajasta kirjanpitovelvollista. Kirjanpitolain mukaan kirjanpitovelvollisia ovat kaikki avoimet yhtiöt, osakeyhtiöt, kommandiittiyhtiöt, osuuskunnat, yhdistykset, säätiöt ja muut yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt. Myös uskonvapauslaissa tarkoitettu uskonnollinen yhdyskunta ja sen rekisteröity paikallisyhteisö ovat kirjanpitovelvollisia. (L 1336/1997.)

Myöskään ulkomainen oikeushenkilö ei ole kirjanpitovelvollinen. Oikeushenkilöiden lisäksi kirjanpitovelvollisia voivat olla myös jotkut luonnolliset henkilöt harjoittamansa toiminnan perusteella. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 31–32.)

Yleisesti kirjanpitovelvollisuus velvoittaa kaikkia suorittamaan kahdenkertaista kirjanpitoa, mutta tähän on myös poikkeuksia. Kahdenkertaisella kirjanpidolla tarkoitetaan jokaisen liiketapahtuman kirjaamista vähintään kahdelle eri tilille. Tästä tulee näkyä, että veloitus- ja hyvitysmerkinnät ovat aina yhtä suuret. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 31–32.)

2.2 Muistiinpanovelvollisuus

Verohallinnon päätöksessä 16.8.2017 määrätään muistiinpanovelvollisuudesta, jossa on paljon samoja piirteitä kuin kirjanpitovelvollisuudessa. Päätöksen mukaan muistiinpanovelvollisia ovat maa- ja metsätalouden harjoittajat sekä muuta tulonhankkimistoimintaa kuin elinkeinotoimintaa harjoittavat verovelvolliset, jotka eivät muuten ole kirjanpitovelvollisia. Lähtökohtaisesti kirjanpitovelvollisuus velvoittaa aina kahdenkertaisen kirjanpidon pitämiseen. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 31–32.)

Luonnollisen henkilön tapauksessa kirjanpitovelvollisuus on usein kevennettyä verrattuna oikeushenkilöille asetettuihin kirjanpidon vaatimuksiin. Luonnollinen henkilö on kirjanpitovelvollinen harjoittamastaan liike- ja ammattitoiminnasta. Tällöin on pidettävä kirjaa liiketapahtumista verovelvollisuuteen liittyvien tietojen antamiseksi. Luonnolliseen henkilöön koskevia määräyksiä sovelletaan myös liikkeen- ja ammatinharjoittajan kuolinpesään ja konkurssipesään, jos se vielä jatkaa toimintaa. Luonnollisen henkilön kansalaisuudella ei ole merkitystä kirjanpitovelvollisuuden syntymiseen Suomessa harjoitetusta toiminnasta. Maataloutta tai kalastusta harjoittava luonnollinen henkilö ei ole kirjanpitovelvollinen kirjanpitolain nojalla, mutta näitä koskevia velvoitteita on mahdollista seurata muista säännöksistä tai ohjeista. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 31–32.)

Määräykset muistiinpanovelvollisuudesta ja muistiinpanoista koskevat lähinnä maa- ja metsätaloutta, vuokraustoimintaa, sijoitustoimintaa tai muuta tulonhankkimistoimintaa, jota ei lueta yleiseksi elinkeinotoiminnaksi ja joissa tekijä ei muuten ole kirjanpitovelvollinen. Verovelvollisen, jolla on muistiinpanovelvollisuus, on tehtävä tuloista ja menoista sellaiset muistiinpanot, joista käy selville tulot ja niistä johtuvat menot, arvonlisäveron määrät ja veron perusteet sekä tulonhankkimistoimintaa varten saadut tuet. (L 1558/1995.)

Muistiinpanot on kirjattava aikajärjestyksessä. Tulo kirjataan saaduksi silloin, kun se on nostettu, merkitty verovelvollisen tilille tai muutoin siirtynyt verovelvollisen hallintaan. Meno kirjataan tapahtuneeksi silloin, kun se on maksettu. (L 1558/1995.)

Tulo- ja menoeriä sekä arvonlisäveron määriä ja veron perusteita osoittavien merkintöjen tulee perustua päivätyihin ja numeroituihin tositteisiin. Toiminnan jostain asiakirjasta on myös käytävä ilmi, milloin vähennetään mahdollinen maahantuonnin yhteydessä kannettu arvonlisävero. (L 1558/1995.)

Tositteiden säilyttäminen

Verovelvollisen on säilytettävä muistiinpanoihin tarvittavat tositteet kuusi vuotta verovuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta lukien. Verovelvollisen on myös säilytettävä kotitalousvähennykseen liittyvät tiedot ja omaisuuden luovutuksesta syntyneen voiton tai tappion laske- miseksi tarpeelliset tiedot, vaikka nämä tiedot löytyvät myös veroviranomaisen laatimasta esi- täytetystä veroilmoituksesta. (L 1558/1995.)

Poikkeuksena tähän kuuden vuoden sääntöön ovat; Suomessa yleisesti verovelvolliset Suomen ulkopuolella olevat omistukset ja muu varallisuus, muualta kuin Suomesta saadut tulot, sekä nii- hin kohdistuvat menot ja vähennykset. Tähän kuuluvia tositteita ovat myös luonnollisen henkilön tai kuolinpesän ja yhteisön tai elinkeinoyhtymän väliset oikeustoimet. Tällaisia ovat myös yhtei- sön tai elinkeinoyhtymän osakkeiden tai osuuksien hankinta, hallinta, käyttö, luovutus tai niihin liittyvät yritysjärjestelyt. Tämä on kyseessä, jos luonnollinen henkilö, hänen kuolinpesänsä tai per- heensä jäsen yhdessä omistavat suoraan tai välillisesti vähintään kymmenen prosenttia yhteisön osakkeista tai osuuksista tai heillä on vastaava osuus yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä. Näihin kategorioihin sijoittuvat tiedot tulee säilyttää kuusi vuotta ve- rovuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta, aiemmin mainitun kolmen sijaan. (L 1558/1995.)

Maatalouden muistiinpanot

Maatalouden muistiinpanoissa on laajat erikoissäännökset toiminnan luonteesta johtuen. Maa- taloutta harjoittavan verovelvollisen on muistiinpanoissa erikseen selvitettävä esimerkiksi vero- vuoden aikana myytyjen maataloustuotteiden, puutarhatuotteiden, kotieläinten ja tilalla olevan tuotantolaitoksen tekemien tuotteiden ostajat. Maatalouden muistiinpanoissa tulee olla las- kelma maatalouden tuloksesta. Muistiinpanoissa on oltava kaikki maataloudesta syntyneet saa- miset, maataloudesta tulleet pitkä- ja lyhytaikaiset velat. Tarvitaan myös tiedot kaikista makse- tuista palkoista, koneiden ja kaluston hankinnoista sekä poistoista. Muistiinpanoihin on merkit- tävä erikseen esimerkiksi salaojien, siltojen ja patojen hankintamenot, sekä menojäännökset ja tehdyt poistot. (L 1558/1995; Leppiniemi & Kykkänen 2019, 32.)

Metsätalouden muistiinpanot

Metsätalouden muistiinpanoihin tarvitaan selvitys metsätalouden vuosimenoista eriteltyinä työntekijäin palkkauksesta aiheutuviin menoihin, metsätalouden matkakuluihin ja muihin vuosimenoihin sekä matkakulujen osalta perusteet yksityisiin varoihin kuuluvalla autolla tehtyjen metsätalouteen liittyvien matkojen aiheuttamien menojen vähentämiselle. Tarvitaan myös selvitys esimerkiksi tuhovarauksen tekemisestä ja käyttämisestä, sekä selvitys maatalouteen, elinkeinotoimintaan ja omaan yksityiskäyttöön otetun puutavaran arvosta. (L 1558/1995.)

Muistiinpanoissa pitää olla selvitys mahdollisesta metsävähennyksen perusteesta ja käytöstä. Metsätaloutta harjoittavien puolisoiden tai verotusyhtymien metsävähennyksen käyttö on aina selvitettävä osakkuusaikakohtaisesti. Muistiinpanojen on myös sisällettävä tarvittavat selvitykset koneiden, kaluston, rakennusten, metsäojien ja metsäteiden hankintamenoista, sekä niiden poistosta ja menojäännöksestä. (L 1558/1995.)

3 Verotus

Vero-oikeudessa käytetään jakoa välittömiin ja välillisiin veroihin. Välittömiä veroja ovat kaikki verovelvolliselta suoraan perittävät verot, kuten tulovero ja pääomaverot. Välillisiä veroja ovat ne verot, jotka verovelvollisen on mahdollista siirtää eteenpäin, kuten arvonlisävero ja jotkut valmisteverot. Verot siis jakautuvat sen mukaan, onko vero tarkoitettu jäämään verovelvollisen maksettavaksi vai siirtymään seuraavalle toimijalle. Arvonlisävero osuu välillisen veron piiriin eli se on tarkoitettu hyödykkeiden kuluttajien maksettavaksi. Verovelvollisia ovat kaikki hyödykkeitä myyvät yritykset, mutta veron oletetaan myyntihintoihin sisältyvänä siirtyvän sellaisenaan lopullisten kuluttajien maksettavaksi. Hyödykkeiden myyjät siis perivät arvonlisäveron ostajalta lisäämällä sen osaksi myyntihintaansa ja tilittämällä sen veronsaajalle, eli valtiolle. (Niskakangas, Viitala & Hokkanen. 2020, 121.)

3.1 Tuloverotus

Suomessa on ollut voimassa eriytetty tuloverojärjestelmä vuodesta 1993 alkaen. Tähän kuuluu kaksi tulolajia, ansiotulo ja pääomatulo. Verotus tapahtuu näissä hyvin eri tavoin. Pääomatuloja verotettiin vuoteen 2011 saakka aina yhden yhteisen verokannan mukaan, mutta vuoden 2012 alusta pääomatulojen verotus on saanut osakseen pientä progressiivisuutta. Ansiotulojen verotus on alusta alkaen ollut progressiivista. Jako pääomatuloihin ja ansiotuloihin koskee vain luonnollisia henkilöitä ja kuolinpesiä, eikä se koske esimerkiksi osakeyhtiöitä. (Niskakangas ym. 2020, 31.)

Tulot jaetaan pääomatuloihin ja ansiotuloihin siten, että tuloverolaissa määritellään ensin pääomatulot ja kaikki tämän ulkopuolelle jäävä tulo on ansiotuloa. Pääomatuloa on kaikki niin sanottu pääoman tuotto, kuten korot, osingot ja vuokrat. Tavallisimpia ansiotuloja ovat työpaikalta maksettavat palkat, eläkkeet sekä erilaiset veronalaiset sosiaalivetot. (Niskakangas ym. 2020, 31.)

Pääomatuloista perittävä vero menee kokonaisuudessaan valtiolle. Ansiotuloista sen sijaan maksetaan veroa sekä kunnalle että valtiolle. Suomessa evankelisluterilaiseen kirkkoon tai ortodoksisen kirkkoon kuuluvat joutuvat maksamaan ansiotuloistaan myös kirkollisveroa. Kunnanvaltuusto tai kaupunginvaltuusto päättävät oman kaupunkinsa veroprosentin aina syksyisin seuraavaa vuotta varten. Valtionverotuksessa joka syksy säädetään laki, josta saadaan seuraavan vuoden veroasteikko. (Kirkollisvero 2013; Niskakangas ym. 2020, 31.)

Verotettavan tulon määrä on eri kunnallis- ja valtionverotuksessa. Ansiotuloja verotettaessa kunnallisverotuksen ja valtionverotuksen verotettava tulo lasketaan siis erikseen. Ne poikkeavat joskin määrin toisistaan myös vähennysten perusteella. (Niskakangas ym. 2020, 31.)

Tuloverotus on nettotulon verotusta. Nettotulon laskemista kutsutaan myös puhtaana tulon laskemiseksi. Puhdas tulo saadaan, kun veronalaisesta tulosta vähennetään sen hankkimisesta ja säilyttämisestä syntyneet kulut eli kaikki niin sanotut luonnolliset vähennykset. Luonnollisia vähennyksiä voivat olla esimerkiksi ammattikirjallisuuden tai työvälineistön hankkiminen. (Tulon ja menon jaksottaminen henkilöverotuksessa, 2016.)

On tärkeää huomioida, ettei puhdas tulo ole sama asia kuin verotettava tulo. Puhtaasta tulosta päästään verotettavaan tuloon käyttämällä erilaisia oikaisuja, kuten verovähennyksiä. (Tulon ja menon jaksottaminen henkilöverotuksessa, 2016; Niskakangas ym. 2020, 31.)

Puhdas tulo lasketaan erikseen tulolähteittäin. Tulolähteitä on kolme. Nämä ovat henkilökohtaisen tulon tulolähde, maatalouden tulolähde ja elinkeinotulolähde. Jokaisen puhdas tulo lasketaan eri lain mukaan. Henkilökohtaisen tulon tulolähde lasketaan tuloverolain mukaan ja elinkeinotulolähteen tulo lasketaan elinkeinoverolain mukaan ja maatalouden tulolähde lasketaan maatalouden tuloverolain mukaan. (Tulon ja menon jaksottaminen henkilöverotuksessa 2016; Niskakangas ym. 2020, 31.)

Usein verovelvollisilla on vain yksi tulolähde, mutta joskus tulolähteitä voi olla useampia. Jos henkilö harjoittaa sivutoimenaan esimerkiksi maanviljelystä, on hänellä siis henkilökohtaisen tulon tulolähde ja maatalouden tulolähde. (Tulon ja menon jaksottaminen henkilöverotuksessa 2016; Niskakangas ym. 2020, 31.)

Poistot

Yritystoimintaa varten tehtyjä hankintoja eli käyttöomaisuutta on mahdollista vähentää liiketoiminnan tuloksesta. Käyttöomaisuutta on omaisuus, joka on tarkoitettu elinkeinotoiminnan pysyvään käyttöön. Tällaisia ovat esimerkiksi rakennukset, koneet ja kalusto. Käyttöomaisuuden hankintahinnan voi vähentää joko kerralla tai jaksotettuina poistoina. (Poistot ja pienhankinnat -liikkeen- tai ammatinharjoittaja 2020.)

Jotkut menot tuottavat tuloa useana vuotena, mahdollisesti jopa monina kymmeninä vuosina. Tämän takia esimerkiksi ostettua traktoria ei voida merkitä kokonaan kuluksi sinä vuonna, jona

traktori saadaan käyttöön. Elinkeinotoiminnan tulolähteen keskeinen ongelma onkin, millä tavoin menot jaetaan verovuoden kuluiksi ja aktiiveiksi seuraaville vuosille, jolloin ne voidaan vähentää poistoina. (Niskakangas ym. 2020, 78.)

Käyttöomaisuuden saa vähentää kerralla, jos sen todennäköinen taloudellinen käyttöikä on maksimissaan kolme vuotta. Tässä tapauksessa hankinnan hintaa ei ole rajoitettu. Pienhankinnan voi myös vähentää kokonaisuudessaan, mutta sen enimmäishinta saa olla 1 200 euroa. Vuodessa tällaisia vähennyksiä saa tulla yhteensä 3 600 euron edestä. Pienhankinta tarkoittaa yksittäistä kuluvaa käyttöomaisuutta, kuten työkalua tai matkapuhelinta. (Poistot ja pienhankinnat -liikkeen- tai ammatinharjoittaja 2020.)

Hankinnan ostohinnan ollessa yli 1200 euroa tai omaisuuden käyttöikä ollessa yli kolme vuotta, ei hankintahintaa saa vähentää kerralla. Tällöin on käytettävä poistoja. Poistolla tarkoitetaan hankintahinnan jakamista kaikille niille vuosille, jolloin omaisuus tai hankinta on yrityksen käytössä. Kulumatonta käyttöomaisuuden hankinnasta ei voi tehdä ollenkaan poistoja. Kulumatonta käyttöomaisuutta ovat muun muassa maa-alueet ja arvopaperit, kuten esimerkiksi huoneisto-osakkeet tai liikeosakkeet. (Poistot ja pienhankinnat -liikkeen- tai ammatinharjoittaja 2020.)

Koneista, kalustosta ja niihin verrattavasta irtaimesta käyttöomaisuudesta voi tehdä enintään 25 %:n vuotuisen poiston. Poistot pienentävät omaisuuden poistamatonta hankintamenoa, joka on vielä vähentämättä verotuksessa. Jäljellä olevaa hankintamenoa kutsutaan menojäännökseksi. Seuraavana verovuonna poisto lasketaan prosentteina tästä menojäännöksestä, eikä alkuperäisestä hankintahinnasta. Myöhemmät investoinnit voidaan lisätä edellisen vuoden menojäännökseen. (Poistot ja pienhankinnat -liikkeen- tai ammatinharjoittaja 2020.)

3.1 Arvonlisäverotus

Suomen verojärjestelmässä on verotuotoltaan kaksi suurta veroa, tulovero ja arvonlisävero. Arvonlisävero on niin sanotusti kulutusvero. Siinä yritys on veronkantajana veronsaajan eli yhteiskunnan tai valtion puolesta. Yritys perii asiakkailtaan arvonlisäveron myyntihinnoissaan ja vähentää itse maksamansa arvonlisäveron arvonlisäverolaissa määrättyllä tavalla arvonlisäverotilityksessään. Arvonlisäverolle on ominaista laaja veropohja, laajat vähennysoikeudet ja veron kantaminen kaikissa myynnin sekä oston vaiheissa. Veron kertautuminen ja niin sanotun piilevän veron syntyminen on pyritty estämään käyttämällä arvonlisäveroa laajasti kaikkien tavaroiden ja palveluiden myynnissä. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 63; Niskakangas ym. 2020, 120.)

Arvonlisäveroa suoritetaan erilaisen liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta tavaroiden ja palvelujen myynnistä. Verovelvollisia ovat myyjät, koska vero on tarkoitettu ostajan maksettavaksi. Myyjä lisää veron myyntihintaansa ja suorittaa sen omatoimisesti valtiolle. (Niskakangas ym. 2020, 120.)

Arvonlisäveron maksu

Arvonlisävero tulee maksaa vuonna 2021 omatoimisesti viimeistään 1.3.2021, jos verokausi on kalenterivuosi. Maataloudenharjoittajan on aina annettava arvonlisäveroilmoitus, jos hänet on merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, vaikka kalenterivuoden aikana ei olisi kertynyt arvonlisäverollisia ostoja tai myyntejä. Maatalouden lisäksi metsätaloutta harjoittavat ilmoittavat kaikki arvonlisäverot samalla arvonlisäveroilmoituksella. Näin toimivat myös liikkeen- ja ammatinharjoittajat, joilla on myös maataloustoimintaa. (Maatalouden veroilmoitus 2021.)

Arvonlisäverotuksessa tiedot on annettava sähköisesti. Arvonlisäveroilmoituksen voi antaa paperilomakkeella vain erityisestä syystä, joita ovat esimerkiksi sähköinen ilmoittamisen muodostumisen mahdottomaksi teknisen esteen johdosta. Jos arvonlisäveroilmoitus myöhästyy, siitä määrätään myöhästymismaksu. (Maatalouden veroilmoitus 2021.)

Arvonlisäveron määrä

Arvonlisävero on verokannan osoittama summa tuotteen myyntihinnasta ilman siihen lisättävän arvonlisäveron osuutta. Yleinen arvonlisäverokanta Suomessa on 24 %, mutta eräisiin hyödykkeisiin sovelletaan alennettuja verokantoja 14 % ja 10 %. Alennettua verokantaa 14 prosenttia käytetään esimerkiksi elintarvikkeille ja rehuille. Kymmenen prosentin verokantaa käytetään esimerkiksi lääkkeisiin ja majoituspalveluihin. Osaan palveluista ja tuotteista arvonlisäveroa ei sovelleta. Tähän kuuluu esimerkiksi vienti EU-alueen ulkopuolelle ja jotkut liiketoiminnat jäävät kokonaan arvonlisäverotuksen ulkopuolelle kuten terveydenhoito- ja sairaalapalvelut. (Niskakangas ym. 2020, 121; Arvonlisäveroprosentit 2020.)

Arvonlisäveron ominaisuuksia

Arvonlisäveroa sanotaan joka portaan veroksi. Tällä tarkoitetaan veron maksamista vaihdannan jokaisessa vaiheessa. Esimerkiksi raaka-aineiden myyjä maksaa veron myydessään tuotettaan

tuotantoyritykselle, tuotantoyritys maksaa puolestaan veron myydessään tuotteensa tukkukauppiaille, tukkukauppias maksaa veron myydessään tuotteensa vähittäiskauppiaille ja vähittäiskauppias myydessään ne vielä kuluttajalle. (Niskakangas ym. 2020, 122.)

Kertaantumaton vero

Vaikka vero kulkee joka portaassa, ei se kuitenkaan voi kertaantua ja lisätä arvonlisäveron määrää tuotteen lopulliseen kuluttajahintaan. Arvonlisävero maksetaan vain kerran. Kertaantuminen esitetään arvonlisäveron vähennysoikeuden avulla. Tällä tarkoitetaan verovelvollisten tavaroiden ja palveluiden myyjien oikeutta vähentää valtiolle suoritettavan myynnin verosta kyseistä verollista toimintaa varten suoritettuihin hankintoihin sisältynyt vero. Vähennyskelpoisia ovat sekä suoraan hyödykkeen myyntiin liittyvät kustannukset että välilliset kustannukset, kuten uuden laitteen tai koneen hankkimiseen tai hallintopalvelujen ostoon sisältyvät verot. Hankintojen vähennyskelpoista veroa ei tällöin tarvitse hinnoittelussa ottaa huomioon kustannuksena. Jos hankintaan ei sisälly arvonlisäveroa, on se otettava hinnoittelussa huomioon sellaisenaan. Tällaisia ovat esimerkiksi palkat, korot ja vakuutusmaksut. (Niskakangas ym. 2020, 122.)

Negatiivinen vero

Verokauden aikana suoritettujen hankintojen sisältämän veron on mahdollista ylittää saman verokauden aikana suoritettujen myyntien vero. Negatiivinen vero voi syntyä esimerkiksi siitä, että verokauden aikana on ostettu myytäviä tavaroita enemmän kuin niitä on myyty, tai verokauden aikana on tehty isompi kone- tai laiteinvestointi. Tällöin Verohallinto palauttaa verovelvollisen antaman ilmoituksen perusteella vähennettävien verojen, ja myynnistä suoritettavien verojen välisen erotuksen verovelvolliselle. (Niskakangas ym. 2020, 123.)

3.2 Metsätalouden verotus

Puun myyntitulo verotetaan aina pääomatulona ja verotus perustuu todellisiin tuloihin ja menoisiin. Jos metsänomistaja myy puita, ovat hänen saamansa myyntitulot veronalaista pääomatuloa. Metsäverotuksessa on kuitenkin monia erityispiirteitä. (Metsätalouden menot 2021; Niskakangas ym. 2020, 38.)

Vähäinen kulutuskäyttö

Veronalaista tuloa ei ole lämmitykseen tai muuhun verovelvollisen omaan vähäiseen kulutuskäyttöön otetun puutavaran arvo. (Metsätalouden menot 2021; Niskakangas ym. 2020, 38.)

Metsävähennys

Metsätaloudessa on mahdollista vähentää metsävähennyksinä osa metsän hankintamenoista pääomatulojen verotuksessa. Verohallitus ei tee tätä vähennystä automaattisesti. Oikeus metsävähennyksen tekemiseen on luonnollisella henkilöllä, kuolinpesällä ja näiden muodostamalla verotusyhtymällä ja yhteismetsällä. Metsävähennyksen tulee olla vuodessa alle 60 prosenttia verovelvollisen verovuoden lopussa omistamien metsien yhteenlaskettujen hankintamenojen määrää. (L 1558/1995; Metsävähennys 2019.)

Metsävähennys on yksi metsäverotuksen ominaispiirteistä. Metsäverotuksen yksi suurimmista ongelmista on, miten metsän hankintameno otetaan huomioon puita myydessä. Metsävähennys ottaa huomioon puun myyjän metsästään maksaman hankintameno. Metsävähennys tulee metsätalouden pääomatulosta. Metsävähennys pienentää tavallisen poiston tavoin metsän hankintamenoa ja kasvattaa siten myöhemmin mahdollista luovutusvoittoa. Metsävähennyksen voi saada vain vuosina, jolloin metsätalouden pääomatuloa kertyy vähintään 2 500 euroa, koska metsävähennyksen on oltava vähintään 1 500 euroa verovuonna. (Metsävähennys 2021; Niskakangas ym. 2020, 38.)

Menovaraus

Ongelmana metsäverotuksessa on myös se, että tulot ja menot eivät yleensä osu samalle vuodelle. Metsää myydään vain silloin tällöin usein kymmenien vuosien sykleissä, mutta kustannuksia syntyy vuosittain. Tästä syystä puun myyntitulosta voidaan tehdä menovaraus. Menovaraus ei saa olla yli 15 prosenttia metsätalouden pääomatulon määrästä, josta on vähennetty verovelvollisen verovuonna tekemän mahdollisen metsävähennyksen määrä. Metsävähennys on siis suoritettava ensin ja sitten vasta menovaraus. Menovaraus puretaan sitä mukaa kuin kustannuksia syntyy. Tämä on tuloutettava vanhan Oulun ja Lapin läänin alueella kuuden seuraavan verovuoden aikana ja muualla maassa neljän seuraavan verovuoden aikana. (Niskakangas ym. 2020, 38.)

Luonnolliset vähennykset

Verovelvollisella on oikeus vähentää luonnollisina vähennyksinä metsätulon hankkimisesta, hoitamisesta ja säilyttämisestä aiheutuneet menot. Tällaisia vähennyskelpoisia menoja ovat kaikki metsän hoidon suorat kulut, kuten maksetut palkat, metsäteiden kunnossapitomenot ja metsänhoitoyhdistyksen jäsenmaksut. Oman työn arvo ei kuitenkaan ole vähennyskelpoinen. (Niskakangas ym. 2020, 38.)

Hankintakauppa

Metsänomistajan on mahdollista myydä puunsa hankintakaupalla. Hankintakaupassa myyntitulo jakautuu pääomatuloon ja hankintatyön tekijän työn arvoon. Sillä tarkoitetaan puutavaran myyntiä, jossa myyjä sitoutuu toimittamaan puun kaadettuna ennalta sovittuun paikkaan. Puiden kaataminen ja kuljetus kyseiseen paikkaan on siis myyjän vastuulla. Tämän hankintatyön arvo on veronalaista ansiotuloa. On huomattava, että hankintatyö on veronalaista vain siltä osin kuin valmistettu tai kuljetettu puumäärä ylittää 125 kuutiometriä. (Hankintatyö 2021; Niskakangas ym. 2020, 38.)

Hankintatyöhön kuuluu puutavaran valmistus- ja kuljetustyö sovittuun paikkaan. Hankintatyötä voi tehdä vain metsänomistaja, tai tämän puoliso, kotona asuva alle 14 vuotta täyttänyt lapsi, henkilö, jolla on hallintaoikeus metsään tai kuolinpesän tai verotusyhtymän osakkaat perheineen. Hankintatyö arvioidaan rahana siihen määrään, joka samasta työstä olisi maksettu palkatulle työntekijälle. Arvo lasketaan puulajeittain koko kuljetetulle ja valmistellulle puumäärälle. Laskentaperusteena ovat paikkakuntakohtaiset metsäalan työehtosopimuksen mukaiset palkat. (Hankintatyö 2021.)

Pystykauppa

Pystykaupassa metsänhakkuuoikeus luovutetaan puunostajalle. Puun hinta määritellään sisältämään pystyssä olevan puun arvo. Ostajan kanssa sovitaan hakkuusopimus ja myyjälle maksetaan puusta kantohinta. Ostaja hoitaa kaiken hakkuun, metsäkuljetuksen sekä vastaa myös korjuun toteutuksesta ja korjuujäljen laadusta. (Vinkkejä onnistuneeseen puukauppaan 2018.)

Metsätalouden menot

Metsätalouden pääomatulosta vähennetään kaikki tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuvat menot. Vuosimenot vähennetään sinä verovuonna, jona maksu on suoritettu. Pitkävaikutteisten investointien hankintamenot vähennetään poistoina. Metsätaloudessa on monenlaisia vuosimenoja, kuten metsävakuutus, urakoitsijoiden palkat, tarvikkeet, työkalut, sekä metsänhoidon kulut. (Metsätalouden menot 2021.)

Arvonlisäverovelvollisen pitää ilmoittaa menot tuloverotuksessa vähennyksenä ilman arvonlisäveron osuutta. Arvonlisäveron määrä ilmoitetaan erikseen arvonlisäveroilmoituksella. Jos henkilö ei ole arvonlisäverovelvollinen, tulee tuloverotuksen menokirjaukset tehdä niin, että ne sisältävät mahdollisen arvonlisäveron. (Metsätalouden menot 2021.)

Metsätalouden velan korot

Metsätalouden korkomenoja ei vähennetä metsätalouden vuosimenona. Ne ilmoitetaan tulonhankkimisvelan korkona. Myös metsätaloutta harjoittavan yhtiön osakas ilmoittaa metsätalouteen kohdistuvan velan korot samalla tavalla. Metsätalouden velkoihin liittyvät toimitusmaksut tai muut lainan liitännäiskulut voi kuitenkin vähentää metsätalouden pääomatuloon kohdistuvina tulonhankkimismenoina. (Metsätalouden menot 2021.)

Metsätalouden tappiollinen tulos

Jos pääomatuloja on vähemmän kuin pääomatuloon kohdistuvia vähennyksiä on tällöin, metsätalouden tulos on tappiollinen. Metsätalouden harjoittamiseen kohdistuvat menot vähennetään aina kyseisen maksuvuoden verotuksessa, vaikka metsätaloudesta ei sinä vuonna kertyisi yhtään tuloja. Metsätaloudessa on tavallista, ettei puuta ole mahdollista myydä joka vuosi, koska metsä uusiutuu useiden kymmenien vuosien sykleissä. Tappiollinen tulos ei siksi ole metsätaloudessa harvinainen. (Metsätalouden tappiollinen tulos 2021.)

Hankintatyön arvo, menovaraus, yrittäjävähennys, metsävähennys ja metsälahjavähennys vähennetään vain, jos metsätalouden pääomatuloja on tarpeeksi tällaisten vähennyksen tekemiseen. Näiden vähennysten takia ei ole mahdollista saada metsätaloudessa tappiota. (Metsätalouden tappiollinen tulos 2021.)

Metsätalouden mahdollinen tappiollinen tulos vähennetään verovelvollisen muista mahdollisista pääomatuloista. Koko pääomatulolajin tuloksen ollessa myös tappiollinen, jäljelle jäävä tappio vähennetään alijäämähyvityksenä ansiotulojen verosta. Ellei vähennys ansiotulojen verosta ole verovuonna mahdollista, vähentämättä jäävä osuus vahvistetaan pääomatulolajin tappioksi. Sitä voi vähentää seuraavan 10 vuoden aikana pääomatuloista. (Metsätalouden tappiollinen tulos 2021.)

3.3 Maatalouden verotus

Erilaiset maatalouteen liittyvät maatilain kiinteistöjä, rakennuksia ja kalustoa hyödyntävät toiminnot, kuten esimerkiksi koneurakointi tai maatilamatkailu, kuuluvat maatalouden tulolähteeseen. Jos toiminta on laajaa ja siihen käytetään huomattavasti erillistä työvoimaa eikä suoraan maatilakokonaisuuteen liittyvää varallisuutta, voi syntyä elinkeinotulolähde, jonka puhdas tulo lasketaan elinkeinotulon verottamisesta säätävän lain (L 360/1968) sääntöjen mukaan. (Niskakangas ym. 2020, 86.)

Maatalouden puhtaasta tulosta laskettaessa sen saamista bruttotuloista vähennetään menoina kaikki tulon hankkimisesta sekä säilyttämisestä johtuneet menot ja niin sanottu tasausvaraus. Maatalouden tulos lasketaan vähentämällä maatalouden puhtaasta tulosta maataloudesta johtuneen velan korot sekä kurssi- ja indeksitappiot. Maatalouden tulokseen ei kuitenkaan lueta maa-aineksesta saatuja tuloja, sillä nämä verotetaan tuloverolain (L 1535/1992) mukaisina pääomatuloina henkilökohtaisessa tulolähteessä, kuten puun myyntitulot. (Niskakangas ym. 2020, 86.)

Maatalouden tuloverolain mukaan verovelvollisen tai hänen perheensä asuntona tai muuten heidän yksityistaloudessaan käytetystä rakennuksesta, rakennelmasta tai sen osasta aiheutuneita menoja ei saa vähentää, koska kyseessä on selkeä elantomeno. Maataloudessa rajanveto-ongelmat ovat kuitenkin tavanomaista suuremmat erityisesti, jos rakennusta käytetään vain osaksi yksityistalouden tarkoituksiin. Tällaisessa tilanteessa maatalouden osuus on vähennyskelpoinen, mutta yksityistalouden osuus ei. (Niskakangas ym. 2020, 86.)

Maksuperuste

Maa- ja metsätaloudessa tulojen ja menojen jaksottamisessa noudatetaan maksuperustetta eli käteisperiaatetta, toisin kuin elinkeinoverotuksessa. Maksuperusteen mukaan tulo on sen vuoden tuloa, jona maksu on suoritettu, ja meno sen vuoden menoa, jona se on suoritettu. Tämä koskee tulojen lisäksi vain maatalouden kertavähenteisiä menoja eli niin sanottuja vuosimenoja. Kertavähenteisiä menoja ovat esimerkiksi erilaiset jäsenmaksut ja vakuutusmaksut. Pitkävaikutteisten investointien, kuten koneiden, rakennusten ja salaojien hankintamenot vähennetään poistoina. Ne vähennetään useana vuonna maatilatalouden tuloverolain (L 543/1967) poistossäännösten mukaan. (L 543/1967)

Pääoma- ja ansiotulot

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän maatalouden tulos jaetaan verotettavaksi pääomatulona ja ansiotulona. Maatalouden tuloksesta verotetaan pääomatulona määrä, joka vastaa verovelvollisen tai puolisojen yhteisen päätöksen mukaan joko 20 prosentin, 10 prosentin tai mahdollisesti nollan prosentin vuotuista tuottoa maatalouden nettovaroille. Nettovaroilla tarkoitetaan varojen ja velkojen erotusta. Loput maatalouden tuloksesta on ansiotuloa. Jos maatalouden tulot ovat suuria, kannattaa valita pääomatulolle suurempi määrä, koska ansiotulot ovat progressiivisen verotuksen piirissä ja tällöin veroprosentti voi nousta korkeaksi. (Niskakangas ym. 2020, 87.)

Jos puolisoit harjoittavat maataloutta yhdessä, jaetaan tulos pääomatulona ja ansiotulona molemmille osapuolille verotettavaksi molemmissa valtion sekä kunnan verotuksessa. Pääsäännön mukaan kummallekin maataloudessa päätoimisesti työskentelevälle puolisolalle kohdistetaan 50:n prosentin osuus tuloksesta. (Niskakangas ym. 2020, 87.)

Yrittäjävähennys

Vuoden 2017 alusta on tullut voimaan yrittäjävähennys, joka koskee maa- ja metsätaloutta. Yrittäjävähennys on viisi prosenttia maatalouden tuloksesta. Verohallinto tekee yrittäjävähennyksen viran puolesta eikä sitä tarvitse itse osata vähentää. (Niskakangas ym. 2020, 87.)

Osakeyhtiömuotoinen maatalous

Perinteisesti Suomessa maataloutta ovat harjoittaneet luonnolliset henkilöt ja heidän muodostamansa yhteenliittymät. Viime vuosina osakeyhtiömuotoiset maatilat ovat kuitenkin yleistyneet. Myös osakeyhtiön harjoittama maatalous muodostaa erillisen Maatilatalouden tuloverolain mukaisen (L 543/1967) tulolähteen. Näidenkin tulojen ja menojen jaksottamisessa noudatetaan maksuperustetta. Maatalouden tulos lasketaan maatilatalouden tuloverolain säännösten mukaisesti ja osakeyhtiö voi tehdä niiden avulla esimerkiksi tasausvarauksen. Osakeyhtiön maatalouden tulosta verotetaan 20 prosentin yhteisöverokannalla, samalla tavalla kuten muutakin osakeyhtiön tuloa verotetaan. (Niskakangas ym. 2020, 87; L 543/1967.)

4 Kannattavuus ja vaihtoehtoisia toimintatapoja

Kannattavuudella tarkoitetaan sellaista tilannetta, missä yrityksen tuotto on suurempi, kuin niitä vastaavat kustannukset. Kannattavuuden parantaminen on tärkeää jokaiselle yritykselle. Kannattavuuteen on olemassa monta erilaista mittaria. Ei ole olemassa vain yhdenlaista kannattavuutta. Kannattavuutta voidaan mallintaa erilaisilla laskuilla ja raporteilla. Kannattavuutta voidaan parantaa esimerkiksi myynnin lisäämisellä, kustannusten vähentämisellä ja hintojen nostamisella. (Jorukka, Koivusalo, Lappalainen & Niskanen 2015, 157–161)

4.1 Metsätalouden kannattavuus

Metsätalouden tulot muodostuvat pääosin puun mynnistä eli niin sanotuista pysty- tai hankintakaupoista. Puusta saatavat tulot ovat pääomatuloja, mutta hankintakaupan omatoimisesta puunkorjuusta saatavat tulot ovat ansiotuloja. Tuloja voi myös metsäyrittäjälle kertyä valtion maksamista metsätalouden tuista, suojelukorvauksista sekä vakuutus- ja hirvituhokorvauksista. (Metsänhoidon suositukset kannattavaan metsätalouteen, työopas 2015, 16.)

Metsätaloudessa syntyy kustannuksia, kun metsää uudistetaan ja hoidetaan tai huolehditaan muista metsätaloudelle tarpeellisista töistä. Tällaisia töitä ovat esimerkiksi metsäteiden kunnossapito ja perusparannukset. Kustannuksia tulee myös hallinnosta ja mahdollisista vakuutuksista. Rahoituksesta, kuten lainoista, syntyy korkokustannuksia, jos metsän ostoa tai metsätalouden hankintoja on rahoitettu vieraalla pääomalla. Metsätalouden töissä käytettävien erilaisten koneiden ja laitteiden hankinta, käyttö ja huolto synnyttävät myös kustannuksia, mutta niitä varten voidaan käyttää poistoja. (Metsänhoidon suositukset kannattavaan metsätalouteen, työopas 2015, 16.)

Veromuistiinpanot eivät kerro metsään sitoutuneen pääoman määrä ja sen muutokset eivät ilmene näissä mitenkään. Tästä syystä muistiinpanojen perusteella ei pysty selvittämään toiminnan kannattavuutta tai metsätilan taloudellista tilannetta. Verotus on myös kassaperusteista eli menot ja tulot kirjataan veromuistiinpanoihin silloin, kun ne maksetaan. Puutavaran luovutus- ja maksuajankohdat on siis määriteltävä tarkasti, koska jopa samassa puukaupassa ne voivat ajoittua eri tilikausille. Tilikauden välittömiä veroja ei välttämättä voida laskea suoraan tuloslaskelman eristä, vaan niiden määräytymistä on tarkennettava erillisillä laskelmilla. (Metsänhoidon suositukset kannattavaan metsätalouteen, työopas 2015, 16.)

Kannattavuuden mittaaminen

Metsätalouden kannattavuuden arviointi edellyttää, että tunnetaan metsästä saatavat tulot, metsänhoidon ja -omistuksen kustannukset sekä metsään sijoitetun tai sitoutuneen pääoman määrä. Metsätalouden aikajänne on pitkä ja useiden investointien tuotto realisoituu vasta vuosikymmenien kuluttua. Tämän takia on syytä tarkastella kannattavuutta pidemmältä aikajaksolta. (Metsänhoidon suositukset kannattavaan metsätalouteen, työopas 2015, 24.)

Metsätalouden pääoma

Sijoitettu pääoma jakautuu omaan ja vieraaseen pääomaan. Omaksi pääomaksi luetaan metsänomistajan itse sijoittama pääoma, toimintaan käytetyn oman työn arvo sekä toiminnan tekemä arvonlisäys. Vieras pääoma on ulkopuolisten tahojen sijoittamaa pääomaa, joka on siis maksettava takaisin. Tällaista pääomaa ovat esimerkiksi metsän hankintaan otettu laina. (Metsänhoidon suositukset kannattavaan metsätalouteen, työopas 2015, 24.)

Laina on kannattavaa metsätalouden rahoittamisessa, jos sijoitetun pääoman tuotto on korkeampi kuin otetun lainan korko. Tällöin velka pääsee nostamaan oman pääoman tuottoa. Mitä suurempi osuus vieraalla pääomalla on sijoitetusta pääomasta, sitä suurempi on riski, että toiminta muuttuu tappiolliseksi, jos kannattavuus laskee tai lainan korot nousevat. (Metsänhoidon suositukset kannattavaan metsätalouteen, työopas 2015, 24.)

Metsätaloudessa suurin osa pääomasta on yleensä sitoutunut puustoon. Sen lisäksi pääomaa on sitoutunut esimerkiksi metsämaahan, koneisiin ja teihin. Pääoman määrään vaikuttaa puuston kasvu ja hakkuut sekä erilaisten puutavaralajien hintojen muutokset. (Metsänhoidon suositukset kannattavaan metsätalouteen, työopas 2015, 25.)

Kustannustehokkuus ja kustannusten vähentäminen

Hakkuulla saadaan käyttöön puuston tuottama arvo. Hakkuissa puut muuttuvat metsätalouden lopputuotteiksi. Hakkuut auttavat vähentämään puustoon sitoutuneen pääoman määrää ja se luo lisää tilaa kasvamaan jääville puille tai kokonaan uudelle puustolle. Hakkuiden ajoitusta, voimakkuutta ja toteutustapaa muuttamalla säädetään hakkuista heti saatavia tuloja sekä tulevaisuudessa saatavien tulojen ja menojen suuruutta ja niiden ajoitusta. Metsänomistajalle maksettava korvaus myydystä puusta perustuu hakkuussa kertyneisiin eri puutavaralajien määriin ja niiden

yksikköhintaan. Metsänhoidolla on mahdollista joltain osin vaikuttaa metsän tuottavuuteen. Esimerkiksi lannoittaminen, erityispuun tuottaminen ja käsittelyalueen koko sekä laatu voivat vaikuttaa suuresti saatuun voittoon. (Pääoman tuottavuuden lisääminen metsätaloudessa, Metsänhoidon suositukset 2015)

Kustannustehokkaassa metsänhoidossa saadaan aikaan halutun tasoinen toimenpide tai tuote mahdollisimman pienellä panostuksella. Metsätaloudessa kustannustehokkuus ei kuitenkaan tarkoita ainoastaan kustannusten karsimista vaan myös investointien oikeaa kohdentamista ja erilaisten töiden tehokasta organisointia ja toteutusta. On tärkeää huomioida koko puuntuotantoketju eli kaikki uudistamisesta hoitotöihin ja hakkuisiin. Yksittäisen toimenpiteen vaikutukset ketjun seuraaviin vaiheisiin ratkaisevat, miten kannattava toimenpide lopulta on. Samalla tavalla metsätaloudessa täytyy vältellä tarpeettomia kustannuksia. Metsän kannalta välttämättömät työt on aina pyrittävä tekemään mahdollisimman kustannustehokkaasti. (Pääoman tuottavuuden lisääminen metsätaloudessa n.d.)

On myös tärkeää kiinnittää huomiota työn laatuun kustannuksiin verrattaessa. Laadun on oltava tarkoituksenmukaisella tasolla ja täyttää sille asetetut kriteerit. On tärkeää huomata, että liiallinen tarkkuus ja pienipiirteisyys saattavat lisätä kustannuksia tuottamatta tarpeellista hyötyä. Esimerkiksi taimikon tarpeetonta siistimistä pitää välttää turhien kustannusten takia ja luonnon monimuotoisuuden sekä riistan elinolojen turvaamiseksi. Kustannustehokkuutta voi parantaa kiinnittämällä erityistä huomiota metsän prosesseihin. Esimerkiksi hyvin tehdyllä kirjanpidolla ja metsänhoidolla voi tehdä säästöjä. (Pääoman tuottavuuden lisääminen metsätaloudessa, Metsänhoidon suositukset 2015)

Kustannusten minimointi on keskeistä myös metsätaloudessa. Metsä on siitä hankala sijoitus, että sen hoitoa on osattava tehdä oikealla tavalla oikeaan aikaan. Tämä on tärkeää etenkin metsänhoitotöissä ja ensiharvennuksessa eli tasaikäisen metsikön ensimmäisessä myyntipuuta tuottavassa hakkuussa. Oikea-aikaisuus tekee työn toteutuksesta edullisempaa ja vähentää koko puun kasvatusketjun kustannuksia. Ajoissa tehty harvennus vähentää myös metsätuhojen riskiä. (6 Kysymystä ensiharvennuksesta 2017; Pääoman tuottavuuden lisääminen metsätaloudessa, Metsänhoidon suositukset 2015)

Myös pienet asiat, kuten metsätien huono kunto voi lisätä hakkuiden kustannuksia ja vähentää hakkuista saatua voittoa. Hyvä metsätieverkko hyödyttää hakkuissa. Metsänomistaja voi harkita investointien tekemistä yhteistyössä muiden alueen metsänomistajien kanssa.

Metsätalouden kannattavuutta voi parantaa myös hyvällä verosuunnittelulla. Keinoja tähän ovat esimerkiksi verovähennykset sekä metsätalouden tulojen ja menojen jaksottaminen. (Pääoman tuottavuuden lisääminen metsätaloudessa, Metsänhoidon suositukset, 2015)

4.2 Maatalouden kannattavuus

Vuonna 2018 Suomessa oli noin 49 200 maatilaa. Suomalainen ruoka tunnetaan turvallisena, puhtaana ja sen alkuperä tiedetään pellolta pöytään. Korkeat laatuvaatimukset ja tarkka valvonta takaavat koko ketjun toimivuuden. Suomalaiset viljelijät ovat halukkaita osallistumaan ympäristönhoidon tavoitteisiin ja omaksumaan kestävämpiä viljelymenetelmiä. Suomalaistiloista lähes 90 % kuuluu EU:n hyväksymään maatalouden ympäristöohjelmaan. (Ruuan tuotanto ja viljely Suomessa n.d.)

Maa- ja metsätalousministeriön julkaisussa Uusi alkua Maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino, Reijo Karhinen kertoo Suomalaisen maatalouden kokonaiskuvan olevan talouden tunnuslukujen valossa hyvin heikko. Maatalouden yrittäjätulo on laskenut koko 2000-luvun ajan. Karhisen mukaan syyt huonoon kannattavuuskehitykseen johtuvat Suomen liittymisestä EU-jäseneksi ja liittymisen jälkeisiin sopeutumishaasteisiin uuteen, aiempaa vaativampaan toimintaympäristöön. Tuottajien asema osana ruokaketjua on jäänyt heidän todellista painoarvoansa huonommaksi. Karhinen mainitsee myös huonon sisäisen ilmapiirin vallitsevan ruokaketjussa, jossa kaupan asema on vahva. (Uusi alkua maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino 2019.)

Maatalouden tuotantoprosessit ovat erityisen monimutkaisia eikä taloudellisen optimitilanteen hakeminen ole helppoa. Maataloudessa on helpompaa tavoitella mahdollisimman korkeita sato- ja kasvutavoitteita tai keskituotoksia. Karhisen mukaan neuvonnalla on iso merkitys maatalouden yksikkökustannuksien alentamisessa. Asiantuntevalla neuvonnalla ja vertailutietojen jakamisella olisi mahdollisuus vaikuttaa merkittävästi tuotantokustannuksien alentumiseen. (Uusi alkua maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino 2019, 52.)

Maatalouden tuottajajärjestöt hoitavat tuottajien markkinaedunvalvontaa, jonka huomio on selkeästi suunnattu vähittäiskauppaan ja tuottajahintoihin. Maatalouspolitiikkaan ja yleensä EU-tason päätöksentekoon vaikuttaminen on ollut myös vahvaa. Tuotantokustannuksiin liittyvä edunvalvonta on selvästi vaimeampaa. (Uusi alkua maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino 2019, 52.)

Haasteista huolimatta Suomessa on myös paljon mahdollisuutta kasvaa maatalouden suhteen. Talvi puhdistaa pellot taudeista ja tuholaisista, sekä viileä, mutta valoisa kesä lisää tuotteiden makua. Suomessa on hyvät mahdollisuudet tuottaa turvallista ruokaa kestävin menetelmin. Suomessa myös eläintenhoito on hyvällä tasolla. Tiloilla ei typistetä lintujen nokkia tai sikojen sapa-roita. Eläinten hoidossa antibiootteja käytetään vain sairauksien hoitoon, eikä ennaltaehkäisevästi. (Ruuan tuotanto ja viljely Suomessa n.d.)

Kannattavuuden mittaaminen

Maataloudessa suurin osa tuotoista tulee tuotteiden myynnillä. Myös maataloustuilla on tärkeä rooli tuotoissa, sillä noin reilu kolmannes maatilojen tuotoista on yleensä tukia. Vilja- ja lammastiloilla tukien osuus on vielä tätäkin suurempi. (Maatilan kannattavuus on monen tekijän summa 2016.)

Kannattavuustavoitteeseensa pääsevistä tiloista suurin osa on keskikokoisia. Tämä selittyy kasvinviljelytilojen enemmyydellä ja sillä, että tilat ovat mahdollisesti jo päässeet vakiintuneen tuotannon vaiheeseen. Suurten tilojen tulosta voi vähentää suuret investoinnit ja suuret kiinteät kulut. (Maatilan kannattavuus on monen tekijän summa 2016.)

Elinkaarensa loppuvaiheessa maataloudentuotantoon sitoutuva pääoma on huomattavasti pienempi ja työpanos suhteellisen vähäinen. Tällöin pienet maatilat voivat olla hyvinkin kannattavia. Niiden tulot eivät kuitenkaan välttämättä riitä viljelijän perheen elättämiseen, jos tuotannon laajentaminen ei ole mahdollista. (Maatilan kannattavuus on monen tekijän summa 2016.)

Kannattavuuskerroin mittaa tilojen suhteellista kannattavuutta. Se kertoo, montako prosenttia yrittäjän palkkatavoitteesta ja oman pääoman korkotavoitteesta on saavutettu. Paras kannattavuustavoitteen saavutus tapahtuu yleensä tiloilla, jotka tuottavat erikoiskasveja, kuten sokerijuurikasta, perunaa tai valkuaiskasveja. Kannattavuuskerroin saadaan jakamalla maataloustulo yrittäjäperheen omien tuotannontekijöiden vaihtoehtoiskustannuksella. Tällaisia ovat esimerkiksi palkka- ja korkovaatimukset. (Kannattavuuskerroin n.d; Maatilan kannattavuus on monen tekijän summa 2016.)

Kannattavuuskertoimen ollessa 1.0, kokonaistuotto riittää kattamaan kaikki kustannukset ja yrittäjän voitto on nolla. Tähän kokonaistuottoon kuuluu myös omien tuotannontekijöiden kustan-

nukset. Suhteellisena tunnuslukuna kannattavuuskerroin soveltuu hyvin vuosien välisiin vertailuihin samoin kuin eri kokoluokkien ja eri tuotantosuuntaa harjoittavien tilojen vertailuihin. (Kannattavuuskerroin n.d.)

Maataloustulo eli maatalouden yrittäjätulo voidaan jakaa kannattavuuskertoimen avulla suhteellisesti yrittäjäperheen omien tuotannontekijöiden tuotoiksi eli työn ja pääoman tuotoiksi. Kun tuntipalkkavaatimus ja korkovaatimus prosentteina kerrotaan kannattavuuskertoimella, saadaan työn tuotto tuntia kohti ja pääoman tuotto prosentteina. Tällöin työ ja pääoma arvotetaan samanarvoisiksi tuotannontekijöiksi. (Maatilan kannattavuus on monen tekijän summa 2016.)

Maataloustulo on Farm accountancy data networkin eli FADN:n vakiotulosten keskeisin tulokäsite. Se saadaan vähentämällä maatalouden nettoarvonlisäyksestä tilan ulkopuolelta ostettujen tuotannontekijöiden kustannukset kuten palkat, kiinteät vuokrat ja korot ja ottamalla huomioon investointeihin kohdistuvat tuet ja verot sekä maidontuotannon lopettamiskorvaukset. (Maataloustulo n.d.)

Maataloustulo jää korvaukseksi yrittäjäperheen tuotannontekijöille ja yrittäjäriskille. Tuotannontekijöitä ovat kaikki, mitä joudutaan hankkimaan. Tällaisia ovat esimerkiksi koneet ja työvoima. Yrittäjäriski on riski menettää sijoittamansa pääoman. Maataloustulo ei kuitenkaan ole hyvä kuvaamaan yritystoiminnan kannattavuutta, koska siinä ei oteta huomioon yrittäjäperheen tekemän työn ja oman pääoman käyttömääriä. (Maataloustulo n.d.)

Karhisen mukaan viranomaisten päätöksillä on poikkeuksellisen suora vaikutus maatalouden kannattavuuteen. Alkutuotantoa ohjataan, luvitetaan ja valvotaan laajasti. Valvontaa tehdään myös monen eri viranomaisen toimesta. Lisäksi koko ruokaketjun toimintaa tarkasteltaessa Kilpailu- ja kuluttajaviraston erilaiset linjaukset ja päätökset ovat keskeisessä roolissa. Suomalaiseen ruokaan kytkeytyvä vahva turvallisuusominaisuus on pitkälti seurausta laadukkaasta viranomaistyöstä, kertoo Karhinen. (Uusi alkua maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino 2019, 42.)

Samalla kun viranomaistoiminnan lopputulemaa arvostetaan, on myös kriittisyyttä runsaasti. Tämä kohdistuu ensisijaisesti viranomaisten palveluallttiuteen, asenteeseen sekä alkutuotannon arjen ja ansaintalogiikan vähäiseen ymmärrykseen. Myös se, että Suomeen saa tuoda tuotteita, joiden tuottaminen Suomessa ei ole laillista, herättää ihmetystä ja tätä pidetään merkittävänä epäoikeudenmukaisuutena. Maatalouden tuottajajärjestöt hoitavat tuottajien markkinaedunvalvontaa, jonka huomio on suuressa määrin suunnattu vähittäiskauppaan ja tuottajahintoihin. Karhinen näkee tämän ongelmallisena maatalouden kannattavuuden kannalta. Karhisen tutkimuk-

nessa nousi esiin tuottajien epäoikeudenmukaisuuden tunteesta kumpuava kriittinen suhtautuminen Kilpailu- ja kuluttajaviraston linjauksia kohtaan. Esimerkkeinä Karhinen kertoo lannoitekaupan ja päivittäistavarakaupan jatkuvasta keskittämisestä, sekä kyseenalaisesta kiintiömaitovelvoitteesta. (Uusi alkua maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino 2019, 42.)

Maa- ja metsätalousministeriön Reijo Karhisen mukaan tuottajat tarvitsevat huipputason talous- ja kustannusneuvontaa maatalouden kannattavuuden parantamiseksi. Karhisen mukaan tuottajien olisi terävöitettävä omaa vallan käyttöönsä, sekä lisättävä talousjohtamista. (Uusi alkua maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino 2019, 52.)

Investoivat ja toimintaansa kehittävät tilat, elintarvikkeiden vienti, uuden teknologian hyödyntäminen sekä peltojen laaja kehittämisohjelma on nostettava maatalouden kehittämisen strategiseksi painopisteeksi. Myös innovaatioiden ja tilojen erikoistumisen painoarvoa osana maatalouden uudistamista on lisättävä. (Uusi alkua maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino 2019, 52.)

Ilmastonmuutoksen ja uuden teknologian ohella maatalouden toimintaympäristö on muutoinkin voimakkaassa murroksessa. Tällainen toimintaympäristö yhdistettynä maatalouden kannattavuuskriisiin edellyttävät vahvaa osaamislähtöistä keskitettyä tukea maatilayrittäjien käyttöön. (Uusi alkua maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino 2019, 52.)

Karhisen selvityksessä esitetään laaja-alaista peltoihin kohdistuvaa Peltoreformi 2025 –kehittämisohjelmaa kannattavuuden parantamiseksi. Tilusjärjestelyt ja vapaaehtoiset tilusvaihdot voivat tuoda huomattavia tehokkuushyötyjä tiluskokojen kasvaessa ja tilan sisäisen liikkuvuuden vähentäessä. Pellot ovat maatalouden tärkein tuotantoväline. (Kaukokartoitusmenetelmät peltojen laadun arviointiin ja pisteytykseen – Kohti kestävä peltoreformia 2020.)

Suomessa peltojen keskimääräinen lohkokoko on pieni. Tämä johtuu luonnonolosuhteista ja historiallisista syistä. Vanhakantainen tilusrakenne rajoittaa nykyaikaisten koneiden tehokasta hyödyntämistä merkittävästi. Suomi on täynnä hyvinkin levällään olevia pieniä peltoja. Optimitilanteeseen verrattuna nämä pienet pellot lisäävät maanmittauslaitoksen arvion mukaan maatalouden kustannuksia runsaat 170 miljoonaa euroa vuodessa. (Uusi alkua maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino 2019, 59.)

Eräänä keinona tilusrakenteen parantamisen nopeuttamiseksi on ehdotettu käyttöönotettavaksi yhtenäistä peltojen pisteytysjärjestelmää koko Suomeen. Nykyaikaista kaukokartoitustekniikkaa, erityisesti droneja ja uuden sukupolven satelliitteja, ei ole vielä hyödynnetty niiden täyteen po-

tentiaaliin näissä tehtävissä. Tässä hankkeessa on tarkoituksena hyödyntää digitalisaatiota ja nykyaikaista kaukokartoitustekniikkaa peltorakenteen parantamiseen. (Kaukokartoitusmenetelmät peltojen laadun arviointiin ja pisteytykseen – Kohti kestäväää peltoreformia 2020.)

Hankkeen keskeisenä tavoitteena on kehittää pellon arviointia ja pisteytystä objektiivisin kaukokartoitusmittauksin. Työssä tutkitaan peltojen tuotantokykyyn vaikuttavia seikkoja, joita pisteytyksessä tulotaisiin hyödyntämään. Näitä olisivat pellon pinta-alan ja muodon lisäksi esimerkiksi kuivatusolosuhteet, maalaji, tiivistyminen ja tuotantokyky. Peltojen tuotantokyky on oleellinen osa pisteytysjärjestelmää, mutta sen objektiivinen arviointi on haastavaa. (Kaukokartoitusmenetelmät peltojen laadun arviointiin ja pisteytykseen – Kohti kestäväää peltoreformia 2020.)

Jopa kolmannes Suomen pelloista on vuokrapeltoja. Epävarmuus vuokrasuhteen pysyvyydestä vaikuttaa valmiuteen panostaa peltojen yleiseen kasvukuntoon. Pitkillä vuokrasopimuksilla tai omistajuuden kautta peltoihin voitaisiin uskaltaa panostaa enemmän. Suomessa on EU:n kuudenneksi korkeimmat vuokrat pelloista. Suomen satotason ja luonnonolosuhteiden aiheuttaman alhaisemman sadon takia vuokrien suuruus on suuri ongelma verrattuna muihin kilpailijamaihin. Korkean vuokratason selityksenä on osittain se, että iso osa maataloustuista on pääomittanut pellon vuokraan ja siirtyy viljelijältä maanomistajalle. Suomessa maanvuokralain mukaan vuokrasopimuksen maksimipituus on 20 vuotta, mutta yleensä tehdyt vuokrasopimukset ovat selvästi tätä lyhyempiä. Merkittävä ongelma maatalouden kannattavuuden näkökulmasta on myös peltomaan hinnat. Peltomaat ovat paljon kannattavuuttaan kalliimpia. (Uusi alku maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino 2019, 60.)

Muusta yritystoiminnasta poikkeavasti maataloudessa tuotantosuuntautuneisuus on ylikorostunut. Tämä siirtää maatalousyrittäjien huomiota pois kulujen hallinnasta. Korkeat kiinteät kustannukset aiheuttavat lähes kroonista kannattavuusongelmaa maatalouteen. Perinteiset arvot ovat myös tiukassa ja hidastavat maatalouden kehitystä. (Uusi alku maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino 2019, 49.)

Karhinen mainitsee yhtenä selittäjänä korkeisiin tuotantokustannuksiin viljelijöiden heikon neuvotteluaseman tuotantovälineiden hankinnassa. Maatalouden tuotantovälineiden kauppa on globaalia toimintaa, jossa kilpailutukseen tarvitaan suuret tavaramäärät. Talouskauppaan voitaisiin saada lisää tehokkuutta ja kannattavuutta, jos eri tuotantosuunnat voisivat tehdä paremmin yhteistyötä keskenään. Silmiinpistävä ongelmana Karhinen mainitsee lannoitteiden hintojen voimakkaan nousun ja energian hinnan voimakkaan nousun. (Uusi alku maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino 2019, 50.)

Karhisen mukaan neuvonnalla on iso merkitys maatalouden yksikkökustannuksien alentamisessa. Asiantuntevalla neuvonnalla ja vertailutietoja jakamalla voitaisiin vaikuttaa tuotantokustannusten alentumiseen huomattavasti. Maatalouden tuotantoprosessit ovat monimutkaisia eikä taloudellisen optimin hakeminen ole helppoa. On huomattavasti helpompaa tavoitella mahdollisimman korkeita satotasoja, päiväkasvuja tai keskituotoksia, vaikka tämä ei välttämättä ole hyvä kannattavuuden mittari. (Uusi alku maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino 2019, 52.)

4.3 Vaihtoehtoisia toimintatapoja

Kannattavuutta voidaan mitata myös muilla tavoin, kuin rahallisena voittona. Kannattavuutena voidaan nähdä myös erilaiset luonnonvarat ja ympäristön suojelu. Luonnonvaroilla tarkoitetaan kaikkea luonnossa olevaa, jota ihminen voi hyödyntää omaksi edukseen. Luonnonvaroja on monenlaisia, kaikki fossiilisista polttoaineista metsän eläimiin. Myös kauniilla maisemalla on oma arvonsa. Maa-aluetta voidaan myös käyttää hiilinieluna. Tällaisia hiilinieluja ovat esimerkiksi metsät. Hiilinielujen arvoa on hankala arvioida, mutta ilmastonmuutoksen edetessä voidaan sen ajatella olevan jopa mittaamattoman arvokasta. Samoin esimerkiksi perinnemaiseman arvoa ja historiallista merkitystä ei vielä tiedetä. Metsällä ja maalla on myös arvoa eliöiden elinympäristönä, jotka auttavat pitämään yllä Suomen biodiversiteettiä eli luonnon monimuotoisuutta. Suomenkin luonto on köyhtymässä, joten tulevaisuudessa luonnonsuojelu lienee vielä suurempi prioriteetti, kuin nykypäivänä. (Luonnon monimuotoisuus ja luonnonsuojelu n.d.)

Maa- ja metsätalous on ainoa toimiala, joka voi sitoa hiilidioksidia. Uudistuvat luonnonvarat ja niiden kestävä käyttö ovat maa- ja metsätalouden perusta, mutta ne voivat myös olla ratkaisu moniin ympäristöongelmiin. Maa tuottaa ruokaa, lämpöä ja monia muita uusiutuvia raaka-aineita. Kestävä maa- ja metsätaloustalous auttaa pitämään maaperän elinvoimaisena ja voi auttaa pitämään luonnon ja vesistöt puhtaana sekä käyttökelpoisena tuleville sukupolville. Ilmastomuutoksen ja biodiversiteetin säilyttäminen on suhteellisen uusi tieteenala ja sillä on paljon potentiaalia maaseudun kannattavuuden parantamiseen. Luonnonsuojelussa hyödynnetään paljon uutta teknologiaa, joka voi lisätä maaseudun houkuttelevaisuutta tulevaisuudessa. (Maankäyttö ja ympäristö n.d.)

Ilmastonmuutos on yksi vaikeimpia nykyajan maailmanlaajuisia ympäristöongelmia. Sen hillitseminen ja sen aiheuttamiin muutoksiin sopeutuminen tulee olemaan nykyisille ja tuleville sukupolville haaste. Maa- ja metsätaloudella on omat erityisen tärkeät osansa ongelmien ratkaisemisessa

ja muutoksiin sopeutumisessa. Tutkimus aiheesta tulee olemaan tulevaisuudessa jatkuvasti tärkeämmässä roolissa. Maaseutu voisi olla tutkimus- ja kehittämistoiminnan mahdollinen edelläkävijä. (Ilmastonmuutos n.d.)

Biokaasua ja aurinkoenergiaa pyritään edistämään uusilla ohjauksilla ja lisätuilla. Maataloussektorilla on hyvä mahdollisuus hyödyntää biokaasua energiamuotona ja mahdollisesti auttaa muita sektoreita tuottamalla biokaasua esimerkiksi liikennekäyttöön. Biokaasutuotanto lannasta ja nurmesta myös tehostaa ravinnekiertoa. Maa- alaa ja harvaan asuttua maaseutua voisi hyödyntää uudenlaiseen ja kestäväan energiantuotantoon. Tämä auttaisi maaseudun yrittäjiä saamaan muita tulonlähteitä ja antaa mahdollisuuden kannattavampaan toimintaan. Energiantuotannon voisi yhdistää viljelyyn ja metsänhoitoon lisätuottona. (Ilmastokysymykset ratkaistaan siellä missä ne vaikuttavat eniten – Maatalouden ilmastotiekartta n.d.)

Maatilat voisivat mahdollisesti kattaa sähkönkulutusta oman tilan tuottamalla aurinkosähköllä. Ilmastotiekartan mukaan aurinkosähköntuotolla voitaisiin täyttää noin kahdeksan prosenttia 2035 mennessä ja noin neljätoista prosenttia vuoteen 2050 mennessä koko maatilalan sähkön käytöstä. Tuotantorakennusten suuret katot ja käytettävissä olevat maa-alueet voisi hyödyntää aurinkovoimaloiden rakentamiseen. Kesäkuukausina aurinkovoimalla voisi mahdollisesti tehdä osasta tiloja täysin omavaraisia sähkön suhteen. Tämä voisi vähentää metsä- ja maatalouden kuluja merkittävästi ja parantaa tuottavuutta pitkällä aikavälillä. (Ilmastokysymykset ratkaistaan siellä missä ne vaikuttavat eniten – Maatalouden ilmastotiekartta n.d.)

Metsälain (L 1093/1996) kymmenennen pykälän mukaisia korkean suojeluarvon metsäalueita voidaan vapaaehtoisesti asettaa suojelualueeksi määrääjäksi nimellistä korvausta vastaan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset osaltaan turvaavat luonnon monimuotoisuutta esimerkiksi perustamalla luonnonsuojelualueita yksityismaille ja hankkimalla alueita valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin. (Luonnon monimuotoisuus ja luonnonsuojelu, n.d; Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt, n.d.)

Suomalaisissa metsissä tehdään paljon muutakin kuin pelkkää puunkorjuuta. Suomessa jokamiehenoikeudet tuovat metsät kaikkien saataville, metsiä käytetään muun muassa metsästyksen, retkeilyyn ja marjojen poimintaan. Metsästä ansaitaan elantoa myös esimerkiksi matkailupalveluilla ja porotaloudella. Suomessa metsää ja kulttuuria ei voi erottaa toisistaan. Metsätaloudessa kulttuurisen kestävyuden voidaan ajatella olevan ymmärrystä luonnon ja ihmisen vuorovaikutuksesta, sekä luontoon liittyvistä arvoista ja asenteista. Metsät ovat myös täynnä historiaa. Osalle metsän käyttötavoista ei voi asettaa rahallista arvoa. Luonnonsuojelun ja kulttuurin säilymisen

kannalta voidaan ajatella metsän olevan äärimmäisen tärkeää. (Kestävä metsätalous on työtä tulevaisuuden eteen n.d.)

Maatalous voi myös osaltaan olla ratkaisu ilmastonmuutoksen torjuntaan. Maatalous ja ruuan-
tuotanto herättää kiinnostusta asian saralla. Nämä eivät kuitenkaan rajoitu pelkästään raaka-ai-
neen tuotantoon, tai itse ravinnonsaantiin. Taloudellisen näkökulman ohella ekologisen, sosiaali-
sen ja kulttuurisen kestävyiden näkökulmat ovat jatkuvasti kasvava intressi. Maatalouden on pys-
tyttävä osoittamaan, mitä ympäristöhyötyjä maataloustuotanto voi tuottaa ja millaisiin ilmaston-
muutoksen torjuntatoimiin maataloudessa pystytään. Rahisen mukaan, jatkossa ruuantuotan-
nosta on pyrittävä saamaan kokonaan hiilineutraalia. Päästökauppa voi tehdä maaseudulle myös
paljon uusia työpaikkoja tai jopa kokonaan uusia toimialoja. (Uusi alku maatalous on myös tule-
vaisuuden elinkeino 2019, 83.)

Maaperä on erilaista eri puolilla Suomea, eikä niiden hiilensidontakyvyistä tiedetä vielä tarpeeksi.
Lisätutkimus asiasta on siis tarpeellista. Tavoitteena on maatalouden kestävä tehostaminen siten,
että panoskäyttö tarkentuu, satovasteet lannoitukselle paranevat ja satotasot nousevat, jolloin
myös maatalouden kannattavuus paranee. Tutkimustoiminta voi lisätä maaseudun kiinnostusta
myös nuoremmassa sukupolvessa ja auttaa maaseudun väestökatoon. (Ilmastokysymykset rat-
kaistaan siellä missä ne vaikuttavat eniten – Maatalouden ilmastotiekartta n.d).

5 Maa- ja metsätalouden kirjanpito, verotus ja tulevaisuuden näkymät

Työn tarkoituksena on perehtyä maa- ja metsätalouden kirjanpitoon ja verotukseen sekä vaihtoehtoihin toimintatapoihin. Tavoitteena on hoitaa toimeksiantajan vuoden 2020 kirjanpito ja täyttää vuoden 2020 tuloveroilmoitus ja arvonlisäveroilmoitus. Näiden tietojen pohjalta on tarkoitus antaa ehdotuksia vaihtoehtoisille toimintatavoille. Tutkimuksessa keskitytään pientilan kannattavuuden lisäämiseen tulevaisuudessa.

5.1 Toimeksiantaja ja lähtötilanne

Työn toimeksiantajana toimii alkutuottaja ja tilan omistaja Maria Vanhala. Vanhala omistaa tällä hetkellä tilasta 100 prosenttia. Työn tavoitteena oli tehdä tilalle vuoden 2020 maa- ja metsätalouden verotus, arvonlisäverotus ja täydentää tilan kirjanpito. Kyseessä on pieni tila, joten sen kirjanpito ja verotus liittyy myös toimeksiantajan henkilökohtaiseen verotukseen. Työssä ei kuitenkaan käsitellä henkilöverotusta.

Tila on alueellansa historiallisesti merkittävä ja ollut saman suvun hallinnassa vuodesta 1573, jolloin se lohkottiin kantatilasta silloisen isännän veljelle. Vuoteen 1973 asti tila toi perheelle täyden elannon. Tila keskittyy nykyhetkellä toiminnassaan eniten metsätalouteen. Pellot ovat vuokralla ja niistä saadaan metsätalouden pitkän aikavälin tuottojen lisäksi vuosituloja. Seuraavaan suurempaan hakkuuseen, nykyisen pystykaupan jälkeen, on aikaa ainakin 20 vuotta. (Liite 1. Kirjanpito; Liite 4. Pystykauppatarjous; Henkilökohtainen tiedonanto Vanhala)

Tila on siirtynyt perintönä sukupolvelta toiselle ja seuraava sukupolvenvaihdos on lähestymässä. Työn tarkoituksena oli selvittää maatilan kannattavuutta ja antaa parannusehdotuksia nykyisiin verotuksen ja kirjanpidon käytänteisiin. Toimeksiantajan kannalta työ on erityisen tärkeä, koska myöhästyneestä veroilmoituksesta saa sanktioita ja väärin täytettynä pahimmillaan tilalle annetaan seuraavaksi verokaudeksi veronkorotus rangaistukseksi.

5.2 Työn tarkoitus, tavoitteet ja toteutus

Työ alkoi toimeksiantajan tarpeen tunnistamisella. Toimeksiantaja tarvitsi kirjanpidon ja verotuksen hoitamista vuodelta 2020 ja toimeksiantaja oli itse estynyt sen suorittamisessa. Tältä pohjalta

projektin aihe ja toimeksiantosopimus alkoivat muodostua. Myöhemmin toimeksiantajan toiveen mukaisesti projektia alettiin siirtää pelkästä verotuksesta ja kirjanpidosta myös tilan tulevaisuuteen ja kannattavuuden tarkasteluun. Tuloksia on tarkasteltu erityisesti tuleva sukupolvi mielessä pitäen, Vanhalan toiveen mukaisesti. Tavoitteena on myös tutkia näin pienen tilan kannattavuutta ja miten tilan tuottavuutta voisi parantaa. Samalla selvitetään, onko tilalla muita tarkoituksia tai tavoitteita kuin vain rahallinen voitto. (Metsätalouden veroilmoitus 2C 2021; Liite 3. Metsätalouden veroilmoitus.)

Tavoitteena oli muodostaa vuoden 2020 tulojen ja menojen perusteella kirjanpito (Liite 1), josta saadaan verotukselle tarvittavat tiedot. Työ aloitettiin keräämällä vuoden 2020 tositteet ja kuitit helmikuussa 2021. Näiden pohjalta täydennettiin tilan kirjanpito ja selvitettiin maksettavan arvonlisäveron määrä. Seuraavaksi täydennettiin Verottajan lomakkeet 2 ja 2C. Toimeksiantajan kanssa oli sovittu, että kirjanpito ja verotus olisi valmiina 25.2.2021. Näin toimeksiantajalla oli tarpeeksi aikaa täydentää veroilmoitukset OmaVero- palveluun. Pienen tilan kirjanpito sisältää paljon henkilötietoja, joten ei ollut järkevää valtuuttaa ulkopuolista käyttämään palvelua, koska tilan tapauksessa kyseessä on henkilön eikä yrityksen tiedot, joita käsitellään. Valittu päivämäärä perustuu Verohallinnon maatilatalouden veroilmoituksen, metsätalouden veroilmoituksen ja arvonlisäveron maksun jättöpäiviin. (Liite 1. Kirjanpito; Liite 2. Maatalouden veroilmoitus; Liite 3. Metsätalouden veroilmoitus.)

Verohallinnon aikarajat ovat tarkat, eikä niistä voi sakkouhan takia joustaa. Maatalouden veroilmoitus jätettiin vuonna 2021 ensimmäinen päivä huhtikuuta ja metsätalouden veroilmoituksen jätto ja arvonlisäveron maksu tapahtuivat ensimmäinen maaliskuuta. Toimeksiantajan kanssa oli sovittu, että kaikki veroilmoitukset jätetään samaan aikaan, vaikka maatilatalouden veroilmoituksen jätölle olisi ollut enemmän aikaa. Näin oli helpompi hallita verotusta yhtenä pakettina. Omissa ei saa elantoaan tilasta, joten verotukseen liittyvät asiat on hyvä hoitaa kerralla ja näin pitää tilan asiat järjestyksessä mahdollisimman vähällä työllä. (Liite 2. Maatalouden veroilmoitus; Liite 3. Metsätalouden veroilmoitus.)

Kirjanpidon laajuus on pieni, joten kirjanpito oli mahdollista täyttää yhdenkertaisena ennen veroilmoituksen tekoa. Toimintaa voidaan pitää pienenä, kun toiminnan taseen loppusumma ei ylitä 100 000 euroa, liikevaihto ei ylitä 200 000 euroa tai jos yrityksen palveluksessa on alle kolme henkilöä. Kirjanpito suoritettiin Excel-pohjalle ja se täydennettiin vuoden 2020 kuittien mukaan. Verotukseen käytetyt lomakkeet olivat verottajan sivuilta saadut viralliset vuoden 2020 verotukseen tarkoitetut lomakkeet. On huomattava, että lomakkeet eivät ole täydellisiä, koska niihin liit-

tyy paljon henkilötietoja. Näiden lomakkeiden pohjalta omistaja täydensi veroilmoitukset Oma-Vero-palveluun. Näistä määräytyvät tulot huomioidaan myös toimeksiantajan henkilöverotuksessa. Tässä työssä ei kuitenkaan käsitellä henkilöverotusta. (L 1336/1997; Liite 1. Kirjanpito)

Työ perustuu jokavuotiseen rutiiniin. Kerran vuodessa täydennetään edellisen vuoden kuittien perusteella tilan kirjanpito, jonka pohjalta tehdään verotus ja arvonlisäveron maksu. Työhön on tärkeää soveltaa verottajan joka vuosi muuttuvia ohjeita. Nämä ohjeet perustuvat Suomen verolakiin ja ne on osattava selvittää verottajan sivuilta ja soveltaa omaan käsillä olevaan verotukseen tapauskohtaisesti. Omistaja valmisteleo veroilmoitukset joka vuosi lähes samoihin aikoihin, samojen tapojen mukaisesti, ja edellisten vuosien veroilmoituksista on suuri apu tämän vuoden verotukseen ja kirjanpitoon.

Tärkein anti kirjanpidolla on nähdä, mikä on tilan tämänhetkinen tilanne ja miten vuosi 2020 on mennyt. Verotuksessa on tarkoitus maksaa vain tarvittavat ja pitää huoli, ettei maksa liikaa veroa erilaisia vähennyksiä apuna käyttäen. Veroilmoituksiin ja kirjanpitoon on sovellettava verottajan joka vuosi päivittyviä ohjeita. Nämä ohjeistukset ovat täydennyksiä Suomen erilaisiin verolakeihin.

Kannattavuus

Jos tarkastellaan vuonna 2021 saatua pystykaupparjousta voidaan karkeasti laskea tilan kate-tuottoa. Tässä on huomattava, että tästä myynnistä saatu metsän tuotto jaetaan 20 vuodelle. Tämä johtuu siitä, että seuraavan kerran merkittäviä tuloja on odotettavissa vasta 20 vuoden päästä metsän nykyisellä uudistumistahdilla. Metsän vuotuinen tuotto alueella Verohallinnon mukaan on keskimäärin 152,66 euroa jokaiselle hehtaarille. (Verohallinnon päätös metsän keskimääräisestä vuotuisesta tuotosta 2020; Liite 4. Pystykaupparjous.)

Tarkasteluajankohtana on 20 vuotta vuodesta 2021 eteenpäin. Vuonna 2020 maatalouden verotettava tulo oli 1234,00 euroa. Kyseessä on pellon vuokrasta saatu tuotto. Tämä hinta tullaan saamaan vuosittain koko 20 vuoden tarkastelun ajan. Vuokrakaudeksi on säädetty viisi vuotta, mutta laskelmassa ei oteta tätä huomioon. On oletettavissa, että vuokra nousee viiden vuoden välein, mutta työstä on jätetty pois diskonttaus, eli nykyarvon laskeminen, tasapainottamaan tätä vaihtelua. Nämä käytännössä tasoittavat toisensa pois jo lähtökohtaisesti. Tämä pieni heitto teoreettisessa laskelmassa ei niin suuresti vaikuta tuloksiin, että niistä tehdyt johtopäätökset tulisivat muuttumaan. Malli on myös laskettu ilman arvonlisäveroa ja muita veroja. Verot on jätetty mallilaskelmassa huomioimatta, koska ne kuuluvat henkilöverotukseen ja ilman henkilöverotusta ei

saada hyvää kuvaa tilan verotuksen suunnitteluun. On siis selkeämpää jättää kaikki verot huomioida tässä laskelmassa. (Liite 1. Kirjanpito; Liite 2 Maatalouden verotus)

Katetuottolaskennan avulla yritys voi seurata kannattavuuttaan ja suunnitella keinoja kannattavuutensa parantamiseksi. Katetuotto on myyntitulojen ja muuttuvien kustannusten erotus. Katetuottolaskentaa käytetään yrityksen tai toiminnan kannattavuuden arviointiin ja hallintaan. Katetuoton avulla voidaan helposti selvittää, paljonko voittoa yrityksen tulee tehdä, että toiminta on kannattavaa. Katetuottolaskennassa yrityksen kustannukset jaetaan kiinteisiin ja muuttuviin kustannuksiin. Kiinteitä kustannuksia ovat esimerkiksi verot ja vakuutukset ja muuttuvia kustannuksia ovat taas esimerkiksi varusteiden, polttoaineiden ja tarvikkeiden kustannukset. Yrityksen tuloksen saa laskettua, kun vähentää katetuotosta kiinteät kustannukset. (Jormakka ym. 2015, 150–151)

Tilan kiinteisiin kustannuksiin kuuluu esimerkiksi vakuutukset ja kiinteistövero. Näiden kustannukseksi on arvioitu yhdelle vuodelle 1000 euroa ilman arvonlisäveroa. Muuttuvia kustannuksia tilalla on paljon. Näitä ovat esimerkiksi metsänhoitokustannukset, auraus ja tarvikkeet. Muuttuviin kustannuksiin on arvioitu menevän vuosittain noin 300 euroa ilman arvonlisäveroja. Summa on pieni, koska tarjoukseen sisältyy metsänhoitotöistä ja suurempaa metsänhoitoa ei tarvitse tarkasteltavan 20 vuoden aikana tehdä.

	Metsä	Maatalous	Yhteensä
Myyntituotot ja tulot	10 862,50 € (Liite 4, Pys- tykaupparjous)	1 234,00 € x 20 = 24 680,00 €	35 542,50 €
- Muuttuvat kustannukset	300 € x 20 = 6 000 €	0	6 000 €
= Katetuotto	4 862,50 €	24 680,00 €	29 542,50 €
- Kiinteät kustannukset	1 000 € x 20 = 20 000 €	0	20 000 €
= Tulos	- 15 137,50 €	24 680,00 €	9 542,50 €

Katetuottolaskennasta voidaan nähdä, että metsä ei yksinään tuota tulosta. Metsän tuotto on jaettu niin pitkälle ajalle, että sen kulut syövät kaiken voiton ja tulos on lopulta tappiollinen. Tarkastellessa maa- ja metsätaloutta yhdessä tulos jää voiton puolelle, mutta tästä on maksettava

vielä verot, joten ei yhdessäkään voittoa juuri jää. Metsän ja maatilatalouden verotukset toimivat eri tavoilla, joten molemmista on maksettava verot erikseen, mikä syö voittoa entisestään. (Liite 1. Kirjanpito; Liite 4. Pystykaupparjous)

Kriittinen piste

	Metsä	Maatalous	Yhteensä
Katetuottoprosentti	44,76 %	Ei kuluja	83,12 %

	Metsä	Maatalous	Yhteensä
Kriittinen piste	44 678,66 €	Ei kuluja	24 061,94 €

Kriittisellä pisteellä tarkoitetaan myynnin määrää, jolloin tulos on nolla. Tässä pisteessä yritys kat-
taa kaikki kulunsa, mutta ei tee yhtään voittoa. Tällä laskennalla siis haetaan tilalle sitä tuottoa,
millä se pystyy kattamaan kaikki menonsa. Laskelmassa tarkkaillaan maa- ja metsätaloutta erik-
seen ja yhdessä. Kriittinen piste lasketaan katetuottoprosentin avulla. Katetuottoprosentin saa,
kun jakaa katetuoton myyntituotoilla ja kertoo tämän sadalla. Katetuottoprosentti kertoo, kuinka
monta prosenttia myynnistä jää kattamaan voittoa ja kiinteitä kustannuksia. Kriittisen pisteen
saa, kun jakaa kiinteät kustannukset katetuottoprosentilla ja kertoo tämän sadalla. (Jormakka ym.
2015, 152–135.)

Menovarauksella pyritään kattamaan metsätalouden pääomatulojen hankinnasta aiheutuneita
kuluja. Menovaraus saa olla korkeintaan 15 prosenttia. Todellisuudessa kriittinen piste olisi kor-
keammalla, riippuen aiemmista seikoista. (Varaukset metsätalouden pääomatuloista 2019.)

Laskelmasta voidaan päätellä tilan tarvitsevan 24 061, 94 euroa 20 vuoden aikana pelkästään
kaikkien kulujen kattamiseen. Tästä jää 1 203, 10 euroa karkeasti jaettuna jokaiselle vuodelle. On
tärkeää huomata, että luvut eivät ole täydelliset, koska niiden on vain tarkoitus mallintaa tilan-
netta. Luvuissa ei ole huomioitu myöskään menovarausta.

5.3 Johtopäätökset ja parannusehdotukset

Tilan seuraava sukupolvenvaihdos on lähestymässä. Tämä tuleva vaihdos herätti tarpeen tutkia tilan käytänteitä ja pohtia tilan kannattavuutta tulevaisuudessa. Tilan tulot jakautuvat vuosittaisiin vuokratuloihin maatalouden puolelta ja useiden kymmenien vuosien väliin myyntituloihin metsätaloudesta. Tämä vaikeuttaa tilan ylläpitoa, sillä kannattavan vuositulon saaminen on hankalaa. Tällä hetkellä kaikki, mitä tila tuottaa menee kokonaisuudessaan tilan kulujen kattamiseen ja yleiseen ylläpitoon. Metsätaloudessa on tyypillistä, että tulot saadaan useiden vuosien välein kertaluontoisina, mutta menot ovat jatkuvia. Metsätalouden huono puoli on myös se, että myynneistä menee verot aina yhdellä kertaa, joten vaikka tuotto voisi olla suuri, silloin myös vero on suuri. Metsätalouden tuotosta voidaan tehdä menovaraus kattamaan tulevien vuosien menoja, mutta tilan ylläpidosta nähdään, että tulos jäi näistä huolimatta vuonna 2020 tappiolliseksi.

Metsä kannattaisi parhaiten, jos olisi mahdollista omistaa niin paljon metsää, että sitä voitaisiin kaataa joka vuosi. Tavoitteena olisi kiertää palstalta toiselle vuosittain ja antaa muiden palstojen kasvaa. Tällaisen kiertohakkuun suorittamiseksi ei ole tiettyä määrättyä hehtaarimäärää, vaan tilallisen pitäisi itse kokeilla, miten oma metsä tuottaa ja miettiä, paljonko on itselle sopiva vuositulo metsän suhteen. Tähän todennäköisesti tarvittaisiin enemmän kuin 70 hehtaaria, mutta metsän määrän kasvaessa myös metsän kulut ja riskit kasvavat. Metsän lannoittaminen on myös yksi vaihtoehto tuottojen lisäämiseen, tästä kuitenkin koituu kuluja ja se saattaa vaikuttaa negatiivisesti metsän luonnolliseen ekosysteemiin.

Pitäisikö tuloja sijoittaa myös muualle kuin tilaan? Metsä- ja maataloudessa on paljon riskejä. Tuotot ovat vahvasti sidoksissa luonnonoloihin, esimerkiksi myrsky tai palo voi tuhota useita hehtaareja metsää tai halla tuhota satoa. On olemassa erilaisia vakuutuksia metsän ja maan turvaamiseksi, mutta yleensä ne eivät korvaa arvoa kokonaisuudessaan. Voitaisiin harkita tilan tuoton osittaista sijoittamista muualle, esimerkiksi rahastosijoituksena tai yritysijoituksena. Näin tilalla olisi monta eri tulonlähdettä ja saataisiin pahan päivän varalle säästöjä tai saataisiin lisää tuloja tulevaisuuden investointeihin.

Maatalouden kannalta peltojen vuokraus on hyvin optimaalinen ratkaisu. Peltojen tuotto nykyisellään alkaa olla maksimoitu. Ilman suuria muutoksia ei ole todennäköistä saada suurta lisätuottoa. Vuokria ei voi loputtomasti nostaa. Vuokralainen pitää myös pellot kunnossa, joten niistä ei tarvitse itse huolehtia. Viljelymaata pitäisi olla enemmän, että siitä voisi saada luotettavan elannon. Viljely myös vaatii paljon resursseja ja investointeja. Viljelijä tarvitsee paljon koneita ja laitteita onnistuakseen.

Pelloista voisi saada lisää tuloja myymällä ne eteenpäin tai päivittäin ostamalla niitä lisää ja alkamalla itse viljelemään. Viljelyssä on monia erilaisia tapoja, jos siihen perehtyisi, voisi löytää kasvin, jonka viljeleminen olisi kaikista kannattavinta. Kasveista tällä hetkellä Suomessa tuottavin on kumina, joten jos viljelisi viljojen sijasta esimerkiksi rapsia tai kuminaa, voisi peltojen tuotto lisääntyä jo pelkästään tällä. (Erikoiskasvien viljelyn taloudellinen kestävyys 2018).

Tilalla voitaisiin harkita kokonaan uudenlaista yrittämistä. Tilan metsiä voisi käyttää hyvinvointi- ja virkistystoimintaan tai alkaa tarjota matkailupalveluita. Tähän voisi kuulua lenkkipolkuja, leirintäalue tai laavumajoitusta. Kaupunkien kasvun myötä matkailu maaseudulle on jatkuvasti kasvava ala. Monet haluavat päästä luontoon rauhoittumaan tai järjestää esimerkiksi hääjuhlat luonnon keskellä. Tässä on selkeä markkinarako, jota tila voisi hyödyntää. Retkeilyyn sopivaa maastoa on paljon tarjolla. Jos siihen yhdistää metsän ja maatalouden hoidon voidaan tuottavuutta nostaa huomattavasti, vaikka matkailutoiminta olisikin todennäköisesti vain sesonkiluontoista.

Glamour camping, tuttavallisemmin Glamping eli luksustelttailu on maailmalla kasvava trendi, joka on myös rantautunut Suomeen, mutta ei ole vielä kovin tunnettu. Glamping elämykseen kuuluu oleminen luonnon helmassa, mutta silti olla kaikkien mukavuuksien ympäröimänä. Tällaisen elämyksen tarjoaminen esimerkiksi hääseurueelle voisi olla erittäin tuottoisaa. Tilan rikas historia ja historialliset puitteet voisivat itsessään tuoda lisäarvoa vieraille. Toiminnan aloittaminen kuitenkin aiheuttaa suuria kustannuksia ja asiakasryhmän kasvattaminen on työlästä. Majoitustoiminnalla on myös kilpailijoita lähialueilla, kuten matkailukeskus Himos. (What exactly is Glamping? n.d.)

Luonnonsuojelu aspekti on toimeksiantajalle tärkeä, joten luonnon ja alueen eliöstön säilyttäminen ja suojelu on tärkeässä osassa. Tämä vaikuttaa esimerkiksi metsän hakkuu- ja hoitotapoihin. Esimerkiksi on ekologisempaa käyttää jatkuvan kasvattamisen periaatteita kuin suurempien tuotosten perässä tehdä päätehakkuita. Tilalla on tällä hetkellä arvokkaita puronvarsia ja metsäalueita vapaaehtoisessa suojelussa. Näistä saa korvauksen valtiolta, mutta tämä korvaus ei ole suuri. Jos suojelualueita lisäisi, tuloja tulisi vähemmän, mutta luontoarvot kasvaisivat. Luonnonsuojelu ja tutkimus ovat arvokkaita, mutta voittoa näillä ei saa. Myös metsän toimiminen hiilinieluna on äärimmäisen tärkeää, mutta sekään ei tee omistajalle tällä hetkellä voittoa. Toiminta on kuitenkin mittaamattoman arvokasta tulevaisuuden kannalta.

Tärkeintä on miettiä, miten paljon omistaja on halukas käyttämään resursseja tilaan. On myös tärkeää miettiä mahdollisuutta, että tulevaisuudessa tilaan ei haluta laittaa enempää resursseja. Tällöin on tyydyttävä virtaviivaistamaan käytäntöjä. Omistajien pitää mahdollisesti harkita tilan

myymistä kokonaan tai osittain, jos kukaan ei ole valmis käyttämään tarvittavia resursseja ja aikaa tilan hoitamiseen. Tilan myyminen saattaa tulla ajankohtaiseksi seuraavan sukupolvenvaihdoksen tai lunastuksen aikaan. Kyseessä on perheen koti ja yritystoiminnan pyörittäminen sitoo omistajan maaseudulle. Kaikkia tällainen elämäntyyli ei miellytä. Sukupolvenvaihdos on myös kallista ja aikaa vievää.

6 Pohdinta

Projekti onnistuttiin saamaan valmiiksi määräaikaan 25.2.2021 mennessä. Verottaja on myös hyväksynyt tehdyn veroilmoituksen, ja toimeksiantaja on päässyt jatkamaan henkilöverotukseen. Toimeksiantajan kanssa pidettiin alku- ja loppupalaveri verotukseen liittyen. Näissä tapaamisissa konkretisoitiin opinnäytetyön sisältöä ja sen tavoitteita. Opinnäytteen näkökulmaa siirrettiin tekovaiheessa enemmän tulevaisuuden katsomiseen kuin nykyhetkeen. Tällä vaihdolla saatiin aikaiseksi kattava työ, jolla on oikeaa käyttöä toimeksiantajalle. Työtä aloittaessa en tiennyt mitään maa- ja metsätaloudesta. Työn edetessä olen oppinut käsittelemään tilan ylläpitoa kokonaisuutena.

Työ perustui vahvasti edellisten vuosien kirjanpitoon ja veroilmoituksiin, joten materiaalia oli paljon tarjolla. Näistä oli suuri apu verotuksen ja kirjanpidon tekemiseen ja niistä oli mahdollista ottaa mallia oman työn pohjaksi. Verottajalla on myös kattavat ohjeistukset veroilmoitusten täyttämiseen ja ne ovat helposti saatavilla. On kuitenkin huomattava, että verottajan ohjeet päivittyvät joka vuosi ja ne on osattava käydä itse selvittämässä ja sovellettava käsiteltävään verotukseen. Verottajan ohjeet perustuvat verolakeihin ja ovat niiden täydennyksiä. On huomattava myös, että tilan verotus on täydellinen vasta, kun henkilöverotus on suoritettu.

Olisi ollut parempi tehdä kannattavuuden pohtiminen heti verotuksen ja kirjanpidon jälkeen, näin sen tekemiseen tarvittavat tiedot ja numerot olisivat olleet tuoreena mielessä. Tällöin kannattavuuden pohtiminen ja laskelmien teko olisi voinut olla helpompaa. Kannattavuuslaskennassa kuitenkin käytettiin hyväksi uutta pystykaupparjousta (Liite 4), jota ei ollut käytettävissä verotuksen suorittamisen aikaan. Toteutus hankaloitui tästä hieman, mutta tarjouksen avulla tulokset on saatu kattamaan enemmän tulevaisuuden näkymiä kuin nykyhetkeä ja tämä oli työn tavoitteena. Toteutus oli näin monimutkaisempi, mutta muutos oli kannattava.

Jatkossa olisi hyvä keskittyä henkilöverotuksen optimointiin tilan ylläpidossa. Henkilöverotus on niin iso osa tilan ylläpitoa, että sen käsittely ja opettelu on välttämätöntä. Tämä ei kuitenkaan ole julkisessa työssä mahdollista tai järkevää yksityisyydensuojan vuoksi. Henkilöverotus jätti aukon työhön ja lukujen ymmärtäminen ja käsittely olisi ollut helpompaa, jos työssä olisi huomioitu myös tämä osuus. Aiheen käsittely olisi voinut avata verotusta ja tehtyjä ratkaisuja paremmin, sekä mahdollisesti tehdä kokonaisuudesta selkeämmän. Henkilöverotuksen osuus päädyttiin jättämään kokonaan pois käsittelystä. Toimeksiantajana toimi yksityishenkilö, joten oli erityisen tärkeää pitää kiinni hänen yksityisyydensuojastansa.

Kannattavuuden laskelmista voidaan nähdä, ettei tilan toiminta nykyisessä muodossaan ole rahallisesti kannattavaa. Tästä kertoo metsätalouden negatiivinen tulos. Kannattavuuden parantamiseksi on monta keinoa, mutta tärkeintä on huomioida toimeksiantajan halu laittaa lisää resursseja ja aikaa tilaan. Tila voisi hyötyä suuresti toiminnan laajentamisesta. Tähän voisi kuulua sesonkimatkailu tai varojen sijoittaminen. Toiminnan laajentamisella saataisiin aikaan useita erilaisia tulovirtoja ja tulojen saaminen monesta eri lähteestä auttaa toimintaa olemaan vakaampaa. Näin esimerkiksi metsäpalo tai sadon tuhoutuminen ei veisi tilan kaikkia tuloja.

Jos toimeksiantaja ei halua muuttaa toimintaansa, on lisäinvestointi ainoa vaihtoehto. Tällä voidaan tarkoittaa esimerkiksi metsän hankintaa, lannoituksen aloittamista tai peltojen ottamista omaan viljelyyn. Kaikilla näillä investoinneilla on omat riskinsä, mutta niitä varten on olemassa vakuutuksia. Vakuutukset eivät yleensä kata koko vahinkoa, mutta turvaavat toimintaa. Metsään ja maatalouteen investointi lisää riskejä, mutta myös mahdollisesti voittoja. Investoinneissa on aina omat riskinsä, mutta ilman niitä ei tilan tulosta pysty parantamaan. Riskeihin on hyvä valmistautua, esimerkiksi hyvillä vakuutuksilla, mutta riskejä ei kannata turhaan pelätä.

Projektilla pystyttiin tuottamaan toimeksiantajalle lisäarvoa ja konkreettisia ehdotuksia tilan tulevaisuudelle. Onnistumiseksi voidaan myös luokitella saatu lisätieto ja apu tilan tulevaisuuden ylläpitoon. Työn tulokset eivät ole alaa mullistavia, mutta toimeksiantajalle tärkeitä. Uutuusarvona työssä ovat luonnonarvot, ekologisuus ja ilmastonmuutoksen vaikutuksen pohtiminen, jotka tulevat olemaan tulevaisuudessa aina vain tärkeämpiä. Luonnonarvojen tutkimisella voitaisiin saada aikaan suuria muutoksia maa- ja metsätalouden alalla.

Lähteet

Arvonlisäveroprosentit. (2020). Verohallinto. Saatavilla 17.5.2021. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/arvonlisaverotus/arvonlisaveroprosentit/>

Erikoiskasvien viljelyn taloudellinen kestävyys. (2018). Luonnonvarakeskus. Saatavilla 30.4.2021. <https://www.luke.fi/futurecrops/fi/viljely/erikoiskasvien-viljelyn-taloudellinen-kestavyys/>

Hankintatyö. (2021). Verohallinto. Saatavilla 17.5.2021. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/puun_myynti/hankintatyo/

Ilmastokysymykset ratkaistaan siellä missä ne vaikuttavat eniten – Maatalouden ilmastotiekartta. (N.d). Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto. Saatavilla 21.5.2021. <https://www.mtk.fi/ilmastotiekartta>

Ilmastonmuutos. (N.d). Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto. Saatavilla 21.5.2021. <https://www.mtk.fi/ilmasto>

Jormakka, R., Koivusalo, K., Lappalainen, J. & Niskanen, M. (2015). Laskentatoimi. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Kannattavuuskerroin. (N.d). Luonnonvarakeskus. Saatavilla 21.5.2021. [https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/taloustohtori/eufadnadvanced_so/taustatiedot/kannattavuuskerroin/#:~:text=Kannattavuuskerroin&text=Kannattavuuskerroin%20lasketaan%20jakaamalla%20maataloustulo%20\(SE420,riitt%C3%A4%C3%A4%20kattamaan%20kaikki%20kustannukset%20ml.](https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/taloustohtori/eufadnadvanced_so/taustatiedot/kannattavuuskerroin/#:~:text=Kannattavuuskerroin&text=Kannattavuuskerroin%20lasketaan%20jakaamalla%20maataloustulo%20(SE420,riitt%C3%A4%C3%A4%20kattamaan%20kaikki%20kustannukset%20ml.)

Kaukokartoitusmenetelmät peltojen laadun arviointiin ja pisteytykseen – Kohti kestävä peltoreformia. (2020) Maa- ja metsätalousministeriö. Saatavilla 21.5.2021. <https://mmm.fi/makera-2020/kaukokartoitusmenetelmat-peltojen-laadun-arviointiin-ja-pisteytykseen>

Kestävä metsätalous on työtä tulevaisuuden eteen. (N.d). Metsähallitus. Saatavilla 21.5.2021. <https://www.metsa.fi/vastuullinen-liiketoiminta/metsatalous/>

Kirkollisvero. (2013). Verohallinto. Saatavilla 7.4.2021. https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/esitys_ja_opetusmateriaali/kirkollisver/

Kuva 1. Vanhala, M. (2019). Maatilan töitä.

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. (2019). Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. Helsinki: Alma Talent Oy.

Luonnon monimuotoisuus ja luonnonsuojelu. (N.d.). Ympäristöministeriö. Saatavilla 30.4.2021. <https://ym.fi/luonnon-monimuotoisuus-ja-luonnonsuojelu>

L 1141/2015. Tilintarkastuslaki. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151141>

L 1336/1997. Kirjanpitolaki. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>

L 1558/1995. Laki verotusmenettelystä. Saatavilla <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19951558>

L 1535/1992. Tuloverolaki. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535>

L 360/1968. Laki elinkeinon verottamisesta. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1968/19680360>

L 543/1967. Maatilatalouden tuloverolaki. Saatavilla Maatilatalouden tuloverolaki 543/1967 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®

Maankäyttö ja ympäristö. (N.d.). Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto. Saatavilla 21.5.2021. <https://www.mtk.fi/maankaytto-ja-maaseutuymparisto>

Maatalouden veroilmoitus. (2021). Verohallinto. Saatavilla 25.2.2021. <https://www.vero.fi/yri-tykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/maatalousyritt%C3%A4j%C3%A4/maatalousyrittaja/>

Maataloustulo. (N.d.). Luonnonvarakeskus. Saatavilla 21.5.2021. https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/taloustohtori/eufadnadvanced_so/taustatiedot/maataloustulo

Maatilan kannattavuus on monen tekijän summa. (2016). Luonnonvarakeskus. Saatavilla 21.5.2021. <https://www.luke.fi/maatilan-kannattavuus-monen-tekijan-summa/>

Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt. (N.d.). Metsäkeskus. Saatavilla 30.4.2021. <https://www.metsakeskus.fi/fi/metsan-kaytto-ja-omistus/metsien-suojelu-ja-elinymparistojen-hoito/metsalain-erityisen-tarkeat-elinymparistot>

Metsänhoidon suositukset kannattavaan metsätalouteen, työopas. (2015). Tapio. Saatavilla 20.5.2021. http://ww.metsanhoitosuosituksset.fi/wp-content/uploads/2020/01/Metsanhoidon_suosituksset_kannattavaan_metsatalouteen_TAPIO_2019_12_30.pdf

Metsätalouden menot. (2019). Verohallinto. Saatavilla 5.3.2021. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/menot/>

Metsätalouden tappiollinen tulos. (2021). Verohallinto. Saatavilla 5.3.2021. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/menot/metsatalouden_tappiollinen_tulo/

Metsätalouden veroilmoitus 2C. (2021). Verohallinto. Saatavilla 5.3.2021. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/metsatalouden-veroilmoitus/>

Metsävähennys. (2020). Verohallinto. Saatavilla 7.4.2021. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/metsavahennys/>

Metsävähennys. (2019). Verohallinto. Saatavilla 17.5.2021. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49167/mets%c3%a4v%c3%a4hennys/>

Niskakangas, H., Viitala, T. & Hokkanen, M. (2020). Johdatus suomen verojärjestelmään. Helsinki: Alma Talent Oy.

Poistot ja pienhankinnat - liikkeen- tai ammatinharjoittaja. (2020). Verottaja. Saatavilla 22.3.2021. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/liikkeen-tai-ammattinharjoittaja/poistot-ja-pienhankinnat/>

Pääoman tuottavuuden lisääminen metsätaloudessa. (N.d). Metsänhoidon suositukset. Saatavilla 21.5.2021. <https://metsanhoidonsuosituksset.fi/fi/toimenpiteet/metsatalouden-kannattavuuden-parantaminen/toteutus>

Ruuan tuotanto ja viljely Suomessa. (N.d). Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto. Saatavilla 21.5.2021. <https://www.mtk.fi/ruuantuotanto-ja-viljely-suomessa>

Tulon ja menon jaksottaminen henkilöverotuksessa. (2016). Verohallinto. Saatavilla 22.3.2021. https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49031/tulon_ja_menon_jaksottaminen_henkilover/

Karhinen R. (2019). *Uusi alku maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino*. Maa- ja metsätalousministeriö. Saatavilla 21.5.2021. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161359/MMM_3_2019_Turvallista%20ruokaa%20Suomesta.pdf

Varaukset metsätalouden pääomatuloista. (2019). Verohallinto. Saatavilla 20.4.2021. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/varaukse/>

Verohallinnon päätös metsän keskimääräisestä vuotuisesta tuotosta. (2020). Verohallinto. Saatavilla 25.4.2021. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/paatokset/47452/verohallinnon-p%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s-mets%C3%A4n-keskim%C3%A4%C3%A4r%C3%A4isest%C3%A4-vuotuisesta-tuotosta4/>

Vinkejä onnistuneeseen puukauppaan. (2018). Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto. Saatavilla 18.4.2021. <https://www.mtk.fi/-/vinkeja-onnistuneeseen-puukauppaan>

What exactly is Glamping?. (N.d.). Glamping.com. Saatavilla 2.5.2021 <https://www.glamping.com/what-is-glamping/>

6 Kysymystä ensiharvennuksesta. (2017). Metsälehti. Saatavilla 20.5.2021. <https://www.metsalehti.fi/artikkelit/6-kysymysta-ensiharvennuksesta/#b2947774>

Liitteet

Metsätalouden tulot Liite 1. Kirjanpito 2020

Pvm	Selite	Tosite nro	Tulo verotukseen	ALV 24% verotukseen	Tilitetty ennakonpidätys
		1			
		2			
		3			
		4			
		5			
		6			
		7			
		8			
		9			
			0,00 €	0,00 €	0,00 €

				Lomake 2C IV 21. / 639
	Menovaraus tehty 31.12.2018	1 990,00 €		
	Menovarausta edeltäviltä vuosilta käytettävissä 2020	1 421,65 €		
+	Tuloutetaan menovarausta 31.12.2020		1 421,65 €	I 6 / 6.1 / 619
-	(Menovaraus jos on tehty tänä vuonna)		0,00 €	IV 21.
+	Tulot brutto		0,00 €	I 1
=	Metsätalouden tulot		1 421,65 €	
-	Metsätalouden kulut		2 793,29 €	I 7. / 7.3 / 624
=	Metsätalouden verotettavat tulot		-1 371,64 €	I 16. / 636
+	Metsätalouden vero	30%	0,00 €	
+	Maatalouden vero		0,00 €	
-	Tilitetty ennakonpidätys		0,00 €	
=	Vero maksettava / (-) palautetaan		0,00 €	ilman henkilöverotuksen vaikutusta!
+	Kausiveroilmoitus			Lomake B
+	Alv 24% saatu verotukseen		0,00 €	301
-	Alv 24% maksettu verotukseen		453,56 €	307
=	Alv maksettava / (-) palautetaan		-453,56 €	308
	Menovarausta jäljellä 31.12.2020	0,00 €		Lomake 2C IV 21

Metsätalouden kulut

2020

Pvm	Selite	Tosite nro	Vähennettävät kulut veroton	ALV 24%	Erota näistä netto ja alv
07.02.2020	Monitori tietokoneeseen/maa- ja metsätalouden kirjanpito	1	104,03 €	24,97 €	129,00
08.02.2020	Office Home/maa- ja metsätalouden kirjanpito	2	120,16 €	28,84 €	149,00
17.02.2020	Metsävakuutus erä 1	3	107,42 €	0,00 €	107,42
23.03.2020	Pienkone polttoaine	4	22,50 €	5,40 €	27,90
16.04.2020	Talviauraus	5	135,00 €	32,40 €	167,40
13.05.2020	Kiinteistövero 1. erä	6	214,17 €	0,00 €	214,17
13.05.2020	Kiinteistövero 2. erä	7	214,18 €	0,00 €	214,18
15.05.2020	Metsävakuutus erä 2	8	107,36 €	0,00 €	107,36
08.06.2020	Tiemaksu	9	41,24 €	0,00 €	41,24
05.08.2020	Sepelit / Rippala	10	1 432,30 €	343,76 €	1776,06
17.08.2020	Metsävakuutus erä 3	11	109,56 €	0,00 €	109,56
23.08.2020	Kaivinkonetyöt / Raivio	12	300,00 €	72,00 €	372,00
16.11.2020	Metsävakuutus erä 4	13	109,56 €	0,00 €	109,56
			2 793,29 €	453,56 €	

Lisää kansioista kuittien mukaan kulut päivämääräjärjestyksessä

Maatalouden tulot		2020		2020		Maatalouden kulut		2020	
Pvm	Selitte	Tositte nro	Tulo verotukseen	ALV 24% verotukseen	Tilitetty ennakkopäästäys	Pvm	Selitte	Tositte nro	Vähennettävät kulut veroton ALV 24%
30.11.2020	Pellon vuokra Raivio	1	1 234,00 €	0,00 €			Ei kuluja	1	
		2						2	
		3						3	
		4						4	
		5						5	
		6						6	
		7						7	
		8						8	
		9						9	
			1 234,00 €	0,00 €	0,00 €			10	0,00 €
									0,00 €

+	Tulot brutto	Lomake 2	
=	Maatalouden tulot	1 234,00 € III 10. / 220	
		1 234,00 € III / 332	
-	Maatalouden kulut	0,00 € III / 357	
=	Maatalouden verotettavat tulot	1 234,00 € III / 238	
	Oletuksen mukaan 20% nettovarallisuudesta pääomatuloksi (0/10/20 hakemuksen mukaan)	0%	Vaadittu ansiotuloksi Pääomatvero 2019 30%
+	vero pääomatulon osuudesta	0,00 €	
-	Tilitetty ennakkopäästäys 2018	0,00 €	
=	Vero maksettava / (-) palautetaan	0,00 €	
+	Alv 24% saatu verotukseen	0,00 €	
-	Alv 24% maksettu verotukseen	0,00 €	
=	Alv maksettava / (-) palautetaan	0,00 €	

	Pääoma 20% nettovarallisuudesta ei muuta vaadita	
	Maatalouksensa arvo	(vuoden 2018 verotuspäätöksistä)
	Maatalouden varat yhteensä	2 855,67 € IX 1. / 432
	Maatalouden positiivinen nettovarallisuus	2 855,67 € IX A. / 731

Liite 2. Maatalouden veroilmoitus

Verohallinto
PL 700
00052 VERO

ILMOITA VERKOSSA
vero.fi/omavero

2 MAATALOUDEN VEROILMOITUS 2020

Tätä lomaketta käyttää maataloudenharjoittaja,
joka on toiminnastaan muistiinpanovelvollinen.
Maatalousyhtymät käyttävät lomaketta 2Y.

Viimeinen palautuspäivä

1 Henkilötiedot

Nimi		Y-tunnus tai henkilötunnus	
Toimiala (Toimialatiedon korjaus ei välity eteenpäin. Ilmoita muutos ytfi:n kautta.)			
02100	Metsänhoito		
Veroilmoitusta täydentäviä tietoja antaa (nimi)		Puhelinnumero	

2 Tuloverolaskelma (kaikki maatilat yhteensä)

A Maatalouden tulot	Muistiinpanot		Verotus	
	euroa	snt	euroa	snt
Arvonlisäverollinen myynti 24 %				
1 Myyntitulot kotieläimistä (ilman arvonlisäveroa, ei jaksotettuja myyntituloja)				
2 Jaksotettavat myyntitulot kotieläimistä vuonna 2020				
3 Vuoden 2020 tuloksi jaksotetut myyntitulot kotieläimistä (vuosilta 2018–2020)				
4 Muut myyntitulot (ilman arvonlisäveroa)				
Arvonlisäverollinen myynti 14 %				
5 Kotieläintuotteiden myyntitulot (ilman arvonlisäveroa)				
6 Kasvinviljelytuotteiden myyntitulot (ilman arvonlisäveroa)				
Arvonlisäverollinen myynti 10 %				
7 Majoituspalveluiden yms. myyntitulot (ilman arvonlisäveroa)				
Maatalouden arvonlisäverottomat tulot, alv 0 %				
8 Valtiolta saadut tuet				
9 Muut arvonlisäverottomat tuet ja korvaukset				
10 Tasausvarauksen suora tuloutus				
11 Muut maatalouden arvonlisäverottomat tulot (esim. pellon vuokratulot)			1234	00
12 Tuloutus yksityiskäytöstä, jos yksityis- tai metsätalouden menot on vähennetty muistiinpanoissa				
13 Muut lisäykset (esim. arvonlisäveron alarajahuojennus tai energiatuotteiden valmisteveron palautukset)				
Osingot ja ylijäämät				
14 Osingot julkisesti noteeratuista yhtiöistä				
Veronalainen osuus				
15 Osingot muista kuin julkisesti noteeratuista yhtiöistä				
Veronalainen osuus				
16 Ylijäämät julkisesti noteeratuista osuuskunnista Suomesta, muista EU/ETA-maista ja sellaisista ETAn ulkopuolisista maista, joiden kanssa Suomella on verosopimus				
Veronalainen osuus				
17 Ylijäämät muista kuin julkisesti noteeratuista osuuskunnista Suomesta, muista EU/ETA-maista ja ETAn ulkopuolisista maista				
Veronalainen osuus				
Tulot yhteensä			1234	00

30021

VEROH 3002 1.2020 (ohu 1/4)

**2 MAATALOUDEN VEROILMOITUS
2020**

Y-tunnus tai henkilötunnus

B Maatalouden menot	Muistiinpanot		Verotus	
	euroa	snt	euroa	snt
1 Palkat.....				
2 Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 24 % (ilman arvonlisäveroa)				
3 Jaksotettavat kotieläinten hankintamenot vuonna 2020				
4 Vuoden 2020 poistona vähennettävät jaksotetut kotieläinten hankintamenot (vuosilta 2018–2020)				
5 Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 14 % (ilman arvonlisäveroa)				
6 Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 10 % (ilman arvonlisäveroa)				
7 Muut maatalouden arvonlisäverottomat menot 0 %				
8 Poistot				
9 Verovuodelta tehty tasausvaraus				
10 Korkomenot				
11 Muut vähennykset (esim. lisävähennykset ja koulutusvähennys)				
Menot yhteensä				
Maatalouden tulos			1234	00
Maatalouden tappio				

30022

3 Vaatimus tappion vähentämisestä pääomatuloista	euroa	snt
Pääomatuloista vähennettävän maatalouden tappion määrä		
Vaatimus on yrittäjäpuolisoiden yhteinen, jos he harjoittavat maataloutta yhdessä.		

4 Yritystulon jako yrittäjäpuolisoiden kesken

Täytä sarakkeet "Yrittäjän osuus" ja "Puolison osuus", jos yritystulo jaetaan puolisojen kesken.

	Yrittäjän osuus		Puolison osuus	
		%		%
Osuus maatalouden nettovarallisuudesta (prosenttiosuus)				
Työskentely maataloudessa (prosenttiosuus)				

5 Maatalouden poistot

Laske poistot maatalouden rakennuksista ja rakennelmista osaan A sekä poistot maatalouteen kuuluvista muista varallisuuseristä osaan B. Ilmoita käyttöön ottamattomien koneiden ja rakennusten hankintamenot osassa C. Ks. täyttöohje.

A Poistot rakennuksista ja rakennelmista	Rakennukset 10 %		Rakennukset 6 %		Rakennelmat 20 %		Rakennelmat 25 %	
	euroa	snt	euroa	snt	euroa	snt	euroa	snt
1 Poistamaton hankintameno verovuoden alussa								
2 Hankinta- ja perusparannusmenot verovuonna								
3 Vähennetään tasausvaraus								
4 Vähennetään myyntihinnat								
5 Vähennetään korvaukset ja avustukset								
6 Verovuoden poisto								
7 Poistamaton hankintameno verovuoden lopussa =								

VEROH 3002 1.2020 (sivu 2/4)

**2 MAATALOUDEN VEROILMOITUS
2020**

Y-tunnus tai henkilötunnus

B Poistot maatalouteen kuuluvista muista varallisuuseristä

	Koneet ja kalusto poisto enintään 25 %		Silat, tukiokaus, asfaltointi ym. poisto enintään 10 %		Salaojat, poisto enintään 20 %	
	euroa	snt	euroa	snt	euroa	snt
1 Verotuksessa jäljellä oleva menojäätös verovuoden alussa						
2 Hankinta- ja perusparannusmenot verovuonna						
3 Vähennetään tasausvaraus						
4 Vähennetään myyntihinnat						
5 Vähennetään korvaukset ja avustukset						
6 Verovuoden poisto						
7 Verotuksessa jäljellä oleva menojäätös verovuoden lopussa						

C Käyttöön ottamattomat rakennukset ja koneet

	euroa	snt
1 Käyttöön ottamattomien rakennusten hankintamenot verovuonna (ilman arvonnalisäveroa)		
2 Käyttöön ottamattomien koneiden hankintamenot verovuonna (ilman arvonnalisäveroa)		
3 Edellä mainittuihin menoihin käytetty tasausvaraus		

6 Erittely veronhuojennuspoistoista

Laki koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020-2023.

	euroa	snt
1 Kone- ja laiteinvestoinnit verovuonna ¹⁾		
2 Poisto kone- ja laiteinvestoinneista verovuonna (enintään 50%) ²⁾		

7 Selvitys maatalouden kalustoon kuuluvista ajoneuvoista ja niiden käytöstä

1 Ajoneuvon käyttö tiedot perustuvat	2 Verovuoden kokonaismenetelmä	3 Kokonaismenot muistilpanoissa		4 Yksityistalouden osuus ³⁾		5 Metsätalouden osuus ⁴⁾	
		euroa	snt	euroa	snt	euroa	snt
☐ ajopäiväkirjaan							
☐ muuhun selvitykseen							

8 Selvitys yksityistalouteen kuuluvan auton käytöstä maataloudessa

1 Auton käyttö tiedot perustuvat	2 Kokonaismenot määrä	4 Enimmäismäärä yhteensä ⁵⁾		5 Muistilpanoissa vähennetty		6 Lisävähennys ⁶⁾	
		euroa	snt	euroa	snt	euroa	snt
☐ ajopäiväkirjaan							
☐ muuhun selvitykseen							

9 Selvitys lisääntyneistä eläntokustannuksista, jotka ovat aiheutuneet tilapäisestä työmatkasta

1 Matkan laatu	2 Matka-päivien määrä	3 Enimmäismäärä/matkapäivä ⁷⁾		4 Enimmäismäärä yhteensä		5 Muistilpanoissa vähennetty		6 Lisävähennys ⁸⁾	
		euroa	snt	euroa	snt	euroa	snt	euroa	snt
Yli 10 h									
Yli 6 h									
Ulkomaan-matka									
Yhteensä									

¹⁾ Lisätään kohtaan Hankinta- ja perusparannusmenot verovuonna.

²⁾ Lisätään kohtaan Verovuoden poisto.

³⁾ Siirrä sivulle 1 osan A (Maatalouden tulot) kohtaan 12 (Tulutus yksityiskäytöstä, jos yksityiskäytön menot on vähennetty muistilpanoissa.

⁴⁾ Katso Verohallinnon päätös verovapaista matkakustannusten korvauksista vuonna 2020.

⁵⁾ Lisävähennyksen määrä on enimmäismäärä vähennettynä muistilpanoissa vähennetyllä määrällä.

30023

**2 MAATALOUDEN VEROILMOITUS
2020**

Y-tunnus tai henkilötunnus

	Verotus	
	euroa	snt
10 Maatalouden varallisuuslaskelma (kaikki maatilat yhteensä)		
Varat		
1 Maatalousmaa ja tuotantorakennusten rakennuspaikat	2923	20
2 Tuotantorakennukset		
3 Lomamökkit ym. vuokrattavat asuinrakennukset tontteineen (ks. kiinteistöverotuspäätös)		
4 Maatalouden koneet ja kalusto		
5 Maatalouteen kuuluvat osakkeet ja osuudet		
6 Muut maatalouteen kuuluvat varat		
Maatalouden varat yhteensä	2923	20
Maatalouden velat ja velvoitteet yhteensä		

A MAATALOUDEN POSITIIVINEN NETTOVARALLISUUS (Varojen sekä velkojen ja velvoitteiden erotus, kun positiivinen)	+	2923	20
B MAATALOUDEN NEGATIIVINEN NETTOVARALLISUUS (Varojen sekä velkojen ja velvoitteiden erotus, kun negatiivinen)	-		

Maatalouden muut varat

Maatilaan kuuluvat etuudet kuten kiven-, soran-, saven- ja turpeenottoaikat		
---	--	--

11 Vaatimus jaettavasta yritystulosta (Jos vaatimusta ei esitetä, pääomatulon enimmäismäärä on 20 % nettovarallisuudesta.)

☐ Pääomatulon enimmäismäärä on 10 % nettovarallisuudesta	☐ Jaettava yritystulo on kokonaan ansiotuloa
Yrittäjäpuolisoiden vaatimus on yhteinen.	

12 Maatalouden varoihin kuuluvien arvopapereiden luovutusvoitot	euroa	snt
Maatalouden käytössä olleiden arvopapereiden luovutusvoitot (täytää lomake 9A)		

13 Maksetut palkat

Verovuoden aikana maksetut ennakonpidätyksen alaiset palkat		
---	--	--

14 Purkamattomat varaukset

	vuodelta 2018		vuodelta 2019		vuodelta 2020	
	euroa	snt	euroa	snt	euroa	snt
Tasausvaraus						
Jälleenhankintavaraus						

Päiväys	Alekirjoitus	Puhej numero

Tiedot luetaan optisesti lomakkeen täyttökentistä. Muualla lomakkeeseen kirjoittamaasi tietoa ei käsitellä. Käytä vain vero.fi:stä tulostettuja lomakkeita, älä niiden kopioita. Kopiointi voi heikentää lomakkeen laatua niin, ettei lomakkeen optinen luku onnistu.

Liite 3. Metsätalouden veroilmoitus

Verohallinto
PL 700
00052 VERO

ILMOITA VERKOSSA
vero.fi/omavero

2C METSÄTALOUDEN VEROILMOITUS 2020 Kaikki maatilat yhteensä

Metsätalouden veroilmoitusta ei tarvitse antaa, jos vuonna 2020 ei ole ollut lainkaan metsätalouden harjoittamiseen liittyviä tuloja, vähennettävää menoja eikä metsävähennyksestä ja varauksista ilmoitettavia seurantalietoja.

Viimeinen palautuspäivä

Verovelvollisen tiedot

Nimi	Y-tunnus tai henkilötunnus	Puolisoiden osuudet metsäomaisuudesta %		
		Verovelvollinen	Puoliso	☐ Oma erillinen ilmoitus

I Laskelma metsätalouden pääomatulosta

			euroa	snt
1 Puun myyntitulot				
1.1 Pystykaupat	1.2 Hankintakaupat	1.3 Poltto- ja joulupuukaupat		
			+	
2 Hankintatyön arvo				
	2.1 Hankintakaupat	2.2 Poltto- ja joulupuukaupat		
			-	
3 Vakuutus- ja hirtivahinkokorvaukset, metsätalouden tuet				
3.1 Vakuutuskorvaukset	3.2 Hirtivahinkokorvaukset	3.3 Metsätalouden tuet		
			+	
4 Omasta metsästä otettu puutavara				
4.1 Maataloustoiminnan käyttö	4.2 Elinkeinotoiminnan käyttö	4.3 Yksityiskäyttö		
			+	
5 Metsävähennys ja varaukset				
5.1 Metsävähennys	5.2 Menovaraus	5.3 Tuhovaraus		
			-	
6 Muut pääomatuloksi luettavat erät				
	6.1 Varausten tuloutus	6.2 Muut		
	1421	65	+	1421 65
7 Vuosimenot				
7.1 Palkkausmenot	7.2 Matkakulut	7.3 Muut vuosimenot		
		2793	-	2793 2*
8 Metsätalouden poistot				
	Koneet ja kalusto	Rakennukset	Ojat ja tiet	
8.1 Menojäännös 1.1.2020				
8.2 Lisäykset verovuonna ...				
8.3 Luovutukset verovuonna				
8.4 Poistot				-
8.5 Menojäännös 31.12.2020				
9 Toisesta tulolähteestä siirrettävät menot				
-				
10 Metsätalouden muistiinpanoihin sisältyvät muun toiminnan menot				
10.1 Maatalouden menot	10.2 Elinkeinotoiminnan menot	10.3 Yksityismenot		
			+	
11 Metsätalouden puhdas pääomatulo				
=				
12 Metsätalouden tappiollinen pääomatulo				
			=	1371 64

30431

VEROH 3043 1.2020 (pau 1/2)

**2C METSÄTALouden
VEROILMOITUS 2020
Kaikki maatilat yhteensä**

Y-tunnus tai henkilötunnus

II Tehty hankintatyö

Hankintatyön tekijä	Henkilötunnus	Valmistettu määrä m ³	Kuljetettu määrä m ³	Hankintatyön arvo		Hankintatyön veronalainen arvo ¹⁾	
				euroa	snt	euroa	snt
13 Hankintatyön arvot yhteensä							

1) Katso laskentakaava täyttöohjeesta.

III Metsävähennyksen seuranta (vuonna 1993 ja sen jälkeen vastikkeellisesti hankitut metsät)

Kaikki metsävähennykseen oikeuttavat metsät yhteensä		euroa	snt
14 Metsävähennyspohja ²⁾			
15 Aikaisemmin käytetty metsävähennys			
16 Luovutusvoittoihin lisättyjen metsävähennysten määrä			
17 Käytettävissä olevan metsävähennyksen määrä = kohta 14 – (kohta 15 – kohta 16)			
18 Metsätalouden veronalainen pääomatulo metsävähennykseen oikeuttavista metsistä verovuonna			
19 Verovuoden metsävähennys ³⁾			
20 Käytetty metsävähennys yhteensä = kohta 15 + kohta 19			

30432

- 2) Verovuoden lopussa omistettujen metsien metsävähennyspohja yhteensä, ks. lisätiedot täyttöohjeessa
 3) Metsävähennyksen määrä on enintään 60 % pääomatulosta, joka on saatu metsävähennykseen oikeuttavasta metsästä. Metsävähennyksen määrän on kuitenkin oltava vähintään 1 500 euroa ja korkeintaan kohdan 17 mukainen määrä. Siirretään lomakkeen kohtaan 5.1

IV Tulouttamattomat varaukset

Kuutena edellisenä verovuotena tehtyjen varausten määrä verovuoden lopussa					
Verovuosi	21 Menovaraus		22 Tuovoaraus		
	euroa	snt	euroa	snt	
Verovuosi 2015					(Entiset Oulun ja Lapin läänit)
Verovuosi 2016					(Entiset Oulun ja Lapin läänit)
Verovuosi 2017					
Verovuosi 2018		0 00			
Verovuosi 2019					
Verovuosi 2020					

Veroilmoitusta täydentäviä tietoja antaa	Puhelinnumero

Päiväys	Allekirjoitus

Tiedot luetaan optisesti lomakkeen täyttökentistä. Muualle lomakkeeseen kirjoittamaasi tietoa ei käsitellä. Käytä vain veroJi:stä tulostettuja lomakkeita, älä niiden kopioita. Kopiointi voi heikentää lomakkeen laatua niin, ettei lomakkeen optinen luku onnistu.

Liite 4. Pystykauppatarjous

Pystykauppatarjous

Päiväys: 15.04.2021

Hyvä metsänomistaja.

Ohessa pystykauppaa koskeva tarjous.
Otamme sinuun pian yhteyttä!

Arvioitu puumäärä ja loppusumma

Tarjouksen arvioitu kokonaismäärä

2359 m³

Tarjouksen arvioitu kokonaissumma (alv 0 %)

10862,50 €

€ Taimikonhoidolla varmistat, että metsäsi pysyy elinvoimaisena ja kasvaa hyvin. Oikea-aikaisesti ja laadukkaasti tehty taimikonhoito lisää metsän tuottoa jopa lähes 50 prosenttia. Kun tilaat varhaisperkauksen tai taimikonharvennuksen 31.5.2021 mennessä, saat siitä alennusta 25 euroa per hehtaari. Fyydä tarjous metsäasiantuntijaltasi!

€ Metsä Groupin omistajajäsenenä voit sijoittaa puukauppatuloja Metsäliitto Osuuskunnan A-lisäosuuksiin, kun olet maksanut perusosuudet täysimääräisesti, 2000-luvulla A-lisäosuuksien korot ovat olleet 5,0–7,0 prosenttia. Kun haluat tehdä A-lisäosuussijoituksen, ilmoitathan siitä puukaupan yhteydessä.

Osuuskorot ovat osuuskunnan voitonjakoa omistajajäsenille. Alempi voitonjako ei ole tee metsänomistajan sijoitusten tulevista tuotoista.

Pystykaupparjous: 277681076

Tarjoukseen liittyvät kiinteistötiedot ja sertifiointi

Hakkuutavat ja yksikköhinnat puutavaralajeittain

Päätehakkuu, 0,4 ha, Talvi

Kuvitt: C27

Puutavaralaji	Mittausmenetelmä	Määrä m ³	Hinta €/m ³	Yhteensä € alv 0%	Bonus €/m ³
1150 MÄNTYTUKKI	HA	25	62,00	1550,00	0,30
1450 MÄNTYKUITUPUU A	HA	8	18,00	144,00	0,30
2090 KUUSISORVITUKKI	HA	5	63,00	315,00	0,30
2150 KUUSITUKKI	HA	15	63,00	945,00	0,30
2430 KUUSIKUITU HIOMO	HA	2	19,00	38,00	0,30
2450 KUUSIKUITU HIOMO	HA	5	19,00	95,00	0,30
2630 HAVUKUITUPUU B	HA	1	10,00	10,00	0,30
3250 KOIVU VANERITUKKI	HA	5	40,00	200,00	0,30
8430 KOIVUKUITUPUU	HA	15	17,50	262,50	0,30
9970 ENERGIAPUU	HA	1	10,00	10,00	0,00
Yhteensä		82		3569,50	

Muu harvennus, 4,6 ha, Kesä

Kuvitt: 007, 008, 009

Puutavaralaji	Mittausmenetelmä	Määrä m ³	Hinta €/m ³	Yhteensä € alv 0%	Bonus €/m ³
1150 MÄNTYTUKKI	HA	35	54,00	1890,00	0,30
1450 MÄNTYKUITUPUU A	HA	160	17,50	2800,00	0,30
2090 KUUSISORVITUKKI	HA	2	54,00	108,00	0,30
2150 KUUSITUKKI	HA	5	54,00	270,00	0,30
2550 KUUSIKUITU SELLU	HA	30	17,00	510,00	0,30
2630 HAVUKUITUPUU B	HA	5	5,00	25,00	0,30
3250 KOIVU VANERITUKKI	HA	5	34,00	170,00	0,30
8430 KOIVUKUITUPUU	HA	30	16,50	495,00	0,30
9970 ENERGIAPUU	HA	5	5,00	25,00	0,00
Yhteensä		277		6253,00	

Pystykaupparajous: 277681076

Energjarankahakkuu, 31.1 ha, Kesä**Kuvit: 002, 004, 012, 013, 014, 018, 020, 021, 026, 028, 029, 030**

Puutavaralaji	Mittausmenetelmä	Määrä m ³	Hinta €/m ³	Yhteensä € alv 0%
9940 KARSIMATON ENERJARANKA	MV	2000	0,50	1000,00
Yhteensä		2000		1000,00
Metsänhakkusopimus kerryttää bonusta (alv 0 %) arviolta yhteensä				105,90 €
Pystykaupparajouksen arvo arviolta yhteensä (alv 0 %)				10862,50 €

Tarjouksemme sisältää havupuurunkojen kantokäsittelyn juurikäävän riskialueilla kesäaikaisessa korjuussa. Edun arvo päätehakuulla 0,4 €/m³ ja harvennushakuilla 0,8 €/m³.

Pystykaupparjous: 277681076

Tarjouksen lisätiedot

- Tekopökköitä tehdään: **Kyllä**

Lisätiedot

- Ennakkomaksu 1500€ 1kk kaupan teosta, Energiapuuhakkuisiin myönnettävät mahdolliset Kemera-tuet haetaan Metsä Groupille.

Osapuolet sitoutuvat pitämään tämän tarjouksen tai sen perusteella saamansa tiedot luottamuksellisena.

 Mikäli omistajajäsenellä on perusosuuksia maksamatta, Metsäliitto Osuuskunta suosittelee sijoittamaan oletusarvoisesti 6 % puukaupan mittaustodistuksien loppusummasta niiden kattamiseen.

 Vuonna 2020 maksoimme euromääräisiä jäsenetuja omistajajäsenille noin 90 miljoonaa euroa, mikä vastaa keskimäärin 7 euroa jokaista omistajajäseneltä ostettua puukuutiometriä kohti.

Bonukset ovat rahanarvoinen etu

Omistajajäsenenä voit saada puukauppariinin päälle bonusta 0,30-1,40 €/m³. Voit nostaa kertyneet bonukset tai sijoittaa ne A-lisäosuuksiin seuraavan puukaupan yhteydessä tai maksaa niillä metsänhoitotöitä.

Hyödynnä sijoitusmahdollisuutesi

Omistajajäsenenä voit sijoittaa puukauppariinia A-lisäosuuksiin kilpailukykyisellä korolla. Ilmoita metsäasiain tuntijallemme, kun haluat tehdä A-lisäosuuksisijoituksen puukaupan yhteydessä!

Kasvatustoiminnalla lisää tuottoa metsästä

Kasvatustoiminta on nopea keino lisätä metsän kasvua ja hillitsidontaa. Se on myös yksi taloudellisesti kannattavimmista puun tuotannon investoinneista. Vuosituotto lannoitusinvestoinnille voi olla jopa 15 %.

